

MPHATO

2

Tlhahlamorutiši

Platinum

Mabokgoni a Bophelo

J. Mansfield • S. Mahomed • L. Shaw • C. Gleeson-Baird

Platinum Mabokgoni a Bophelo Mphato wa 2 Tlhahlamorutiši

Maskew Miller Learning

10 Freedom Way, Milneron, Cape Town, 7441

© Maskew Miller Learning (Pty) Ltd 2025

Ditokelo tšohle di šireleditšwe. Ga go karolo ya phatlalatšo ye, yeo e kago tšweletšwa, go bolokwa ka mokgwa wa go ntšha, goba go fetošwa ka mokgwa goba sebopego sefe goba sefe (elektroniki, semotšhene, go fotokopa, go gatišwa goba ka mokgwa wo mongwe) ntle le tumelelo ya go ngwalwa pele ya mong wa tokelo ya ngwalollo.

Go kgopela tumelelo ya go tšweletša lefa goba go fetola karolo ye nngwe ya phatlalatšo ye, o kgopelwa gore o ikopanye le ba lefapha la Ditokelo le Ditumelelo mo go 021 532 6000 goba romela e-meile go rightsgranting@mml.co.za. Go bega tshelo ya molao wa tokelo ya ngwalollo, re kgopela o romele imeile go copyright@mml.co.za

E gatišitšwe la X ka 2025

ISBN 978-1-779-83436-2

EPDF ISBN 978-1-779-89567-7

Mophatlalatši Anusia Naicker-David

Morulaganyimogolo Ru Bailey

E rulagantšwe ke Dr. P.S Nkomo

Tlhamo ya khabara ka MML Visual Design

Seswantšho sa khabara ka MML Visual Design

Peakanyo ya puku ka MML Visual Design

Diswantšho ka Chamique Johnson, MML Visual Design

Tšweletšo ka Olivia Brink

E gatišitšwe ke

Ditebogo

Bangwadi le mophatlalatši ba leboga tumelelo ya go šomiša diswantšho:

p118, MPH Photos / Shutterstock;

Dikagare

Sererwa sa 1 Seo re se hlokago gore re phele . . .

A re lekoleng 8

Sererwa sa 2 Nna le bagwera 12

Letlakala la mošomo 1 bogwera le tlhompho . 28

Letlakala la mošomo la 2 29

Sererwa sa 3 Motho yo mongwe le yo mongwe o kgethegile 30

A re lekoleng 43

Letlakala la mošomo 1 tlatša dibopego. 44

Letlakala la mošomo 2 ke mogale. 45

Sererwa sa 4 bja go dula o phetše gabotse 46

A re lekoleng 56

Letlakala la mošomo la 1 58

Letlakala la mošomo la 2 59

Sererwa sa 5 Dihla 60

A re lekoleng 70

Letlakala la mošomo la 1 72

Letlakala la mošomo la 2 73

Sererwa sa 6 Diphoofole 74

A re lekoleng 87

Letlakala la mošomo 1 kamoo o ka
thalago nku. 88

Letlakala la mošomo 2 dira sefepa sa
dinonyane ka go šomiša ditheo tšeo di
šomišitšwego gape. 89

Sererwa sa 7 Dibopiwa tšeo di phelago ka meetseng 90

A re lekoleng 100

Letlakalatšhomo la 1 krosetete
ya diphoofole tša lewatle. 102

Sererwa sa 8 Magae a diphoofole. 103

A re lekoleng 114

Letlakalatšhomo la 1 diphoofole tšeo di
rwalago magae a tšona. 116

Letlakalatšhomo la 2 dira mošongwana wa
sehlaga sa nonyana 117

Tlhahlobo e rulagantšwego

Kotara ya 2. 118

Memorantamo 120

Sererwa sa 9 Mabu 121

A re lekoleng 131

Letlakalatšhomo la 1 diphoofole tšeo di
dulago ka gare ga mabu. 133

Letlakalatšhomo la 2 go bjala dimela ka
gare ga mabu 134

Sererwa sa 10 Dinamelwa 135

A re lekoleng 147

Letlakalatšhomo la 1 Ditlhahlobo 149

Letlakalatšhomo la 2
Senamelwa sa lefaufau 150

Sererwa sa 11 Polokego ya Ditseleng 151

A re lekoleng 165

Letlakala la mošomo la 1 polokego ya tsela . 166

Letlakala la mošomo la 2 polokego ya tsela . 167

Letlakalatšhomo la 3 polokego ya baotledi
ba dipaesekele. 168

Sererwa sa 12 Batho bao ba re thušago 169

A re lekoleng 177
Letlakala la mošomo la 1: batho bao ba re
thušago 179
Letlakala la mošomo la 2: go nyaka mantšu. 180
Tlhahlobo e rulagantšwego
Kotara ya 3 181
Memorantamo 182

Sererwa sa 13 Naga ya rena 183

A re lekoleng 190
Letlakala la mošomo la 1 191
Letlakalatšhomo la 2 folaga ya rena
ya setšhaba 192

**Sererwa sa 14 Ditsela tša go fapana tša go
bolela 193**

A re lekoleng 212
Letlakalatšhomo la 1
Ditsela tša go boledišana 213
Letlakalatšhomo la 2 Ke theeletša bjang . . . 214

Sererwa sa 15 Mosegare le bošego 215

A re lekoleng 230
Letlakalatšhomo la 1 Mosegare le bošego. . . 231
Letlakalatšhomo la 2 Diwali 232
Tlhahlobo e rulagantšwego
Kotara ya 4. 233
Memorantamo 235

Thobela Morutiši

Ge o dutše o tsena ka phapošing ya gago ya borutelo letsatši le letsatši, ga o tsene lefelong leo le tletšego ka ditafola le dipuku tša go ithuta. O tsena lefelong leo bokamoso bo bopilwego le go belegwa ga dikgonagalo. O swere maatla a go makatša a go hlohleletša, go hlahla le go godiša baetapele ba ka moso, bahlami ba dilo tše mpsha le batšweletši ba diphetogo. Ka go abelana ka phišego ya gago, o dira se se fetago kudu go ruta; o bjala dipeu tša botho, sebetse, tlhompho le botho pelong ye nngwe le ye nngwe.

Re kwešiša gore ga se ka mehla go lego bonolo. Ditlhohlo tša go ruta kudukudu mafelong ao a se nago methopo yeo e lekanego ka dinako tše dinngwe di ka kwagala e le tše kgolo kudu. Eupša ka tlhohlo e nngwe le enngwe yeo o lebeletšanego le yona, o dira phapano ya kgonthe. O bontšha baithuti ba gago gore bokgoni bja bona ga bo na mellwane le gore ba bonwa, ba tseelwa godimo ebile ba kgona go fihlelela tše dibotse.

Ke ka fao methopo ya rena ya go ruta e lego mo go go thekga. E hlamilwe ka maikemišetšo a Setatamente sa Pholisi sa Lenaneothuto le Kelo (SEPHOLEKE) ka kgopolong. Ba tsepamiša kgopolo go akaretša bohle le go hlola tikologo ya go ithuta moo ngwana yo mongwe le yo mongwe a ka iponagao a emetšwe. Dithuto tša dikanegelo tša diswantšho di laetša go fapana ga seemo sa rena sa selegae go thuša moithuti yo mongwe le yo mongwe go ikwa a na le maikutlo a go ba karolo ya gago ka phapošing ya gago.

Gomme ga se ra lebala ka wena. Bophelo bja gago bo bohlokwa go no swana le katlego ya baithuti ba gago. Re akareditše didirišwa tša go itlhokomela go go boloka o hlohleletšwa ebile o phetše gabotse, phapoši ya gago ya borutelo e a atlega. Lethabo la gago ga le tutuetše feela go ruta ga gago eupša gape le dikamano tšeo o di agago le baithuti ba gago, bao ba lebeletšego go wena bakeng sa kholofelo le tlhohleletšo.

Ge Afrika Borwa e tšwela pele ka molao wa Diphetošo tša Molao wa Thuto ya Motheo (BELA), wo o saennwego go ba molao ka 2024. Thomo ya go hlola tshepedišo ya thuto ye e lekalekanego kudu le ye e akaretšago bohle e gola ka maatla. Karolo ya gago thomong ye e bohlokwa gomme go kwešiša bobedi bja Setatamente sa Pholisi sa Lenaneothuto le Kelo (SEPHOLEKE) le Diphetošo tša Molao wa Thuto ya Motheo (BELA) go netefatša gore phapoši ya gago ya borutelo ke lefelo leo baithuti ba itokišeditšego gabotse ka katlego.

O na le maatla a phetogo ye botse gomme khuetšo yeo o e dirago ka phapošing ya gago ya borutelo ke ye kgolo go feta ka fao o ka e lemogago. Ge o ruta o tseba gore ga o no hlahla baithuti ba gago, o bopa bokamoso bja ditšhaba tša rena, naga ya rena le lefase.

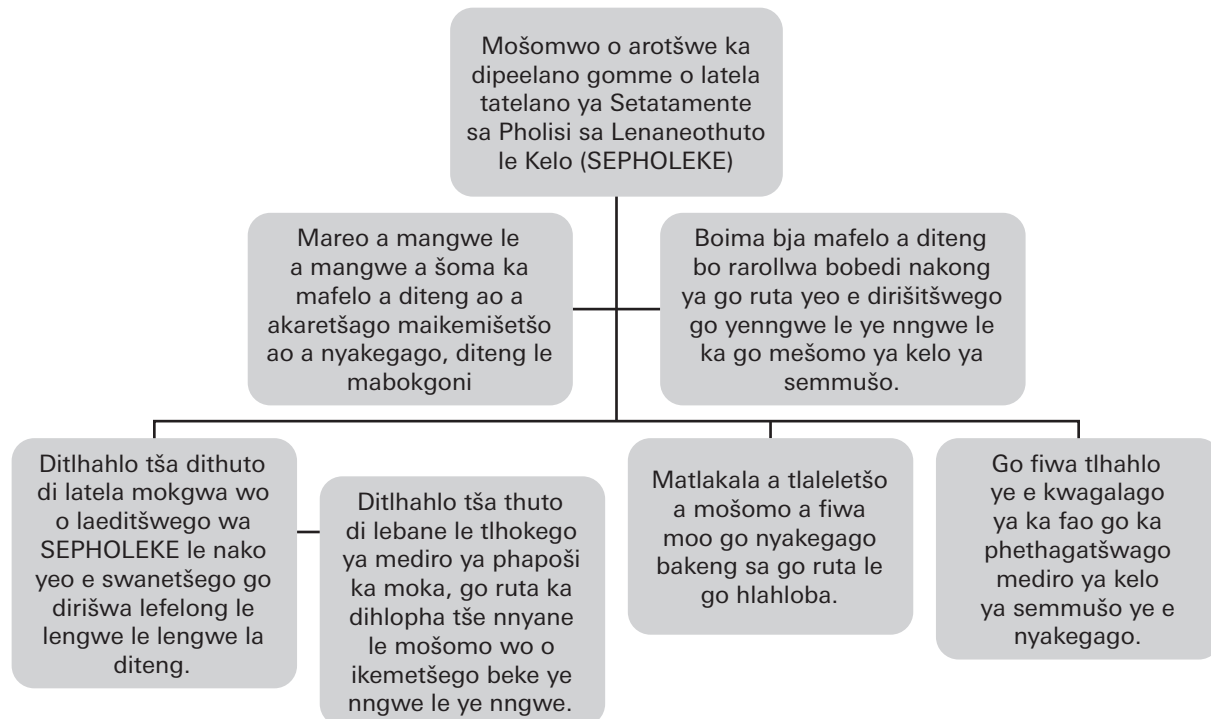
Re leboga se sengwe le se sengwe seo o se dirago!

Tšhomišo ya puku ye lelokelelo

Tsela ya go šomiša puku ye

Re a go amogela mo go Mabokgoni a Bophelo Mphato wa 1! Lelokelelo le le na le puku ya baithuti le tlhahlo ya barutiši yeo e tšwetšago pele go ruta ka bokgoni bja Mabokgoni a Bophelo mo go Mphato wa 1. Mabokgoni a Bophelo Mphato wa 1 e ngwadilwe go sepelelana le dinyakwa tša ditlhahlo tša Setatamente sa Pholisi sa Lenaneothuto le Kelo (SEPHOLEKE). Ka fao ge o šomiša molokoloko wo, o ka ba le tšhepo ya gore diteng tša kharikhulamo di akareditšwe ka botlalo.

Mabokgoni a bophelo a hlamilwe kudukudu go obamela Setatamente sa Pholisi sa Lenaneothuto le Kelo (SEPHOLEKE) ya Mabokgoni a Bophelo ka ditsela tše di latelago:

Tsela ya go šomiša tlhahlo ya barutiši le puku ya baithuti.

Mmala wa lereo le lengwe le lengwe o thuša ka go sepelasepela gore o tsebe gore o šoma go lereo lefe.

Lefelo le lengwe le lengwe la diteng le lona le na le mmala gore o kgone go bona ga bonolo gore ke bokgoni bofe bjo bo akaretšwago ka letšatši leo goba bekeng yeo. Go thoma ga hlogotaba ye nngwe le ye nngwe go hlaloša dipoelo, dipotšišo tša go nagana gabotse, SKAVS (tsebo ya bokgoni, Maikutlo le ditekanyetšo) tsebo ya mathomo, dikelo le methopo ye e šišintšwego.

Hlogotaba	
Dipoelo	
Go nagana dipotšišo tša gabotse:	
SKAVS (Tsebo ya Bokgoni, Maikutlo le Ditekanyetšo)	
Tsebo ya mathomo	
Tekolo	
Methopo	

Hlogotaba ye nngwe le e nngwe e tla hlološwa go ya ka:

Mokgwa wa go ruta goba leano, go akaretšwa:

- Tlhahlo ya go akaretša bohle le go fapafapana
- Go gatelela tšwelopele ya tsebo, go bontšha ka fao maemo a go fapana a temogo a rarolotšwego ka gona.
- Mekgwa ya go phutholla ya ka fao ba ka thušago baithuti bao ba nago le bokgoni bja go ithuta bjo bo fapanego
- Tsela ya go hloma phapoši ya borutelo yeo e hlohleletšago ka go bapala
- A re thomeng ka go bula hlogotaba
- Tlhahlo ya mešomo
- Tlhahlo ya go lebelela mešongwana
- Tekolo ya semmušo
- Matlakala a mošomo ao a ka kopišwago

Setatamente sa Pholisi sa Lenaneothuto le Kelo (SEPHOLEKE)

- SEPHOLEKE ke tokomane e tee ye e feletšego yeo e fago ditlhahlo tša peakanyo, diteng le kelo ya dithuto ka moka tšeo di lokeleditšwego ka go poleo ya kharikhulamo ya bosetšhaba ya Mphato wa R-12.
- **Merero ya go ruta ya ngwaga ka moka ye e lego ka go Mabokgoni a Bophelo e hlatholotšwe ka botlalo:**

**Mabokgo a Bophelo a
Sehlopha sa Motheo**

Go nagana ka tsinkelo	Tharollo ya mathata
Go tšea diphetho	Maikarabelo
Go itemoga	Go itaola
Ditekanyetšo tša motho a noši	Temogo ya setšo
Dikgotlelelo	Maitshwaro
Fapafapana	Boagi bja naga
Tlhompho	Go tsepamiša kgopolo
Boemo bja kgopolo bjo bo botse	Kgotlelelo

Kabo ya nako

Nako ya taetšo mo legatong la motheo ke ye e latelago:

THUTO	MPHATO WA R (DIIRI)	MEPHATO YA 1-2 (DIIRI)	MPHATO WA 3 (DIIRI)
Polelo ya ka Gae	10	8/7	8/7
Polelo ya Mathomo ya Tlaleletšo		2/3	3/4
Mmetse	7	7	7
Mabokgoni a Bophelo	6	6	7
• Tsebo ya Motheo	(1)	(1)	(2)
• Bokgabo bja Boitlhamelo	(2)	(2)	(2)
• Thutaboitšhidullo	(2)	(2)	(2)
• Bophelo bjo Bobotse bja Bomotheo le bja Leago	(1)	(1)	(1)
PALOMOKA	23	23	25

Nako ya taetšo ya Mphato wa R, 1 le 2 ke diiri tše 23 gomme ya mphato wa 3 ke diiri tše 25.

Kabo ya Nako

Taetšo ya nako ya go ruta ye e abetswego dithuto tša Sehlopha sa Motheo ke ye e latelago:

THUTO	MPHATO WA R (DIIRI)	MEPHATO YA 1-2 (DIIRI)	MPHATO WA 3 (DIIRI)
Leleme la Gae	10	7/8	7/8
Lelemetlaleletšo la Pele		2/3	3/4
Mmetse	7	7	7
Mabokgoni a Bophelo	5	5	5
• Tsebo ya go Thoma	(1)	(1)	(1,5)
• Bokgabo bja Boitlhamelo	(1,5)	(1,5)	(1,5)
• Thutatšhidullammele	(1,5)	(1,5)	(1)
• Thutaphelo	(1)	(1)	(1)
Dikhoutu le Diroboto	(1)	(1)	(2)
PALOMOKA	23	23	25

Kabo ya nako ya makala a go ithuta go Mabokgoni a Bophelo go Sehlopha sa Motheo

MEPHATO YA R-2		PALOMOKA YA NAKO KA KOTARA	MEPHATO WA-3		PALOMOKA YA NAKO KA KOTARA
Tsebo ya Go thoma leThutaphelo	Diiri tše 2 ka beke	Diiri tše 50	Tsebo ya Go thoma leThutaphelo	Diiri tše 2,5 ka beke	Diiri tše 50
Bokgabo bja Boitlhamelo	Diiri tše 1,5 ka beke		Bokgabo bja Boitlhamelo	Diiri tše 1,5 ka beke	
Thutatšhidullammele	Diiri tše 1,5 ka beke		Thutatšhidullammele	Diiri tše 1 ka beke	

Tšhomišo ya puku ye

Mohlala wa nkatlapana ya leano la go ruta

Letšatšikgwedi:
Mphato:
Thutwana: Mabokgoni a Bophelo
Mafelo a diteng
Sererwa
Nako ya nako ya thuto:
Nomoro ya letlakala la SEPHOLEKE:
Palo ya baithuti ka phapošing:
Go ithuta pele/ Tsebo:
Maikemišetšo a go ithuta: Mafelelong a thuto / maitemogelo a go ithuta, baithuti ba swanetše go kgona:
Tsebo:
Mabokgoni:
Ditekanyetšo/ Maikutlo:
Tekolo:
Methopo:

Mekgahlelo ya thuto: (Diteng tša motheo, mešomo, Mekgwa ya go ruta)

Matseno:

Tlhabollo:

Go tliša:

Fapafapana, tekatekano le go akaretšwa

Karolong ye, Re rata gore o nagane ka phapoši ya gago ya borutelo. Nagana baithuti ba dutše pele gago, o mongwe le o mongwe ka kanegelo ya gagwe, diphihlelong, le ditlhohlong. Bjale gopola nako yeo ka yona yo mongwe wa baithuti ba gago a ilego a katana, mohlomongwe ka kgopolo ye thata goba selo se sengwe ka ntle ga sekolo seo se ilego sa ama thuto ya bona. O dirile eng ka nako yeo? O fihleletše bjang thušo, wa ba dira gore ba bonwe, gomme wa ba hlhla go bothata bjoo?

Phapoši ya gago ya borutelo e tletše ka mohuta wo wa go fapafapana, E sego fela ditlogong eupša ka dinyakwa le bokgoni. Naga ya rena e tšwela pele go lebana le go se lekalekane mo go tseneletšego, e ka ba ekonomi, morafe goba leago gomme ditlhohlo tše gantši di tšwelela ka phapošing ya gago. Le ge go le bjale ke mo pele ga phapoši yeo phetogo e diregago. Bjale ka morutiši, o kgatha tema e bohlokwa go kgonthišetšeng gore ngwana yo mongwe le yo mongwe a ka atlega, go sa **šetšwe** gore o tšwa kae goba gore o lebeletšane le lepheko lefe.

SEPHOLEKE se bea go akaretša bohle le go fapafapana metheong wa yona. Ga se fela go ruta kharihulamo eupša ke go lemoga bokgoni bja moswananoši go moithuti yo mongwe le yo mongwe le go ba thuša go atlega. Re a kwešiša gore se ga se ka mehla fao se lego bonolo. Ditlhohlo dikolong tše dintši ke tša kgonthe gomme bjalo ka morutiši o ka palelwa go di rarolla.

Ke ka fao methopo ya rena ya go ithuta le ya go ruta e hlamilwego ka gona. Di laetša seemo sa selegae, di bontšha baithuti lefase leo ba le lemogago ditlwaetšong, medirong le dikelo tšeo ba kopanago le tšona. Didirišwa tše di ela tlhoko mohuta wa maitemogelo le bokgoni ka phapošing ya gago, di go fa didirišwa tša go akaretša bohle le go thekga moithuti yo mongwe le yo mongwe go sa šetšwe setlogo sa gagwe.

Ka go šomiša methopo ye ga o no ruta taba, o kopana le baithuti ba gago moo o lemogago dintwa tša bona le go ba thuša go fenya mapheko ao le ona ba a lebanago. Ka go dira bjalo, o beakanya bokamoso bja bona bja bana ka moka, le setšhaba, le Afrika borwa.

Mo pukung ye, re tsepamiša kgopolo go mehuta ye mengwe le ye mengwe ye bohlokwa ye 10 ya magoro a go fapafapana e kgethilwe ka kelotlhoko go netefatša boemedi bjo bo nabilego le bjo bo akaretšago bja boitšhupo bjo bo fapanego, dipono le maitemogelo.

Tafola ya 1: mehuta ya go fapafapana

Legoro la go fapafapana	Tlhalošo	Kgašo ka pukung
1. Mehutahuta ya setšo le merafe	Se se bontšha go emela ditlogo tša setšo le tša semorafe tše di fapanego, go netefatša gore baithuti ba bontšhwa dipono le ditšo tše di fapanego.	Re akareditše baanegwa, bangwadi le batho ba histori go tšwa dtlogong tša setšo tše di fapanego. Dikanegelo le mehlala di akaretša mohlwaela wa ditšo, meetlo le maleme. Se se thuša baithuti go leboga khumo ya setšo le go nyamiša dipono tše di sa swanego ka go fa dipono tše di lekalekanego ka ga ditaba tša histori le tša sebjalebja.
2. Go fapana ga bong	Go fapafapana ga bong go šupa boemedi bja bong ka moka gomme go akaretša dipoledišano go dikologa dikarolo tša bong, boitšhupo bjo e sego bja bongtlhakanelo le go sepela ga bong.	O tla lemoga boemedi bjo bo lekanego bja bong ka moka mo sengwalong, diswantšhong le go mehlala. Go ka akaretšwa baanegwa bao ba sego ba bongtlhakanelo gammogo le mediro yeo e hlohlago dikaralo tša setšo tša bong. Go fa mehlala, bobedi bašemane le basetsana ba bontšhwa ba tsene ditseleng tša mešomo tše di fapanego.
3. Go fapana ga ekonomi ya Leago	Se se akaretša go emela batho go tšwa dihlogong tše di fapanego tša ekonomi le go ahlahla ditaba tša go se lekalekane go ekonomi.	Re tšweletša baanegwa go tšwa maamong a go fapafapana a ekonomi ya leago, re tšweletša ditlhohlo tša go swana le phihlelelo ya thuto, tlhokomelo ya maphelo, se se dumelela baithuti go tsenela mehlala ya nnete ya bophelo le dipoledišano tše di laetšago maemo a go fapafapana a ekonomi go dira diteng, e amana le bohle.
4. Go fapana ka Maleme	Go fapana ga maleme go akaretša maleme a mantši le go hlompha tše di fapanego, dipolelo semmutwana tše di bolelwago ke ditšhaba tše difapanego.	O tla hwetša diteng tše di nago le maleme a mantši le go hlohletša baithuti go hlompha dipolelosemmutwana tše di fapanego. Re akareditše gape mehlala yeo e tšweletšago bohlokwa bja phetolelo le tlhahlo, kudukudu metseng ya lefase ka bophara, go lokišetša baithuti go ba bao ba akaretšago bohle poledišanong ya bona.

Legoro la go fapafapana	Tlhalošo	Kgašo ka pukung
<p>5. Bogolofadi le phihlelelo</p>	<p>Se se lebeletše kudu boemedi bja batho bao ba golofetšego le go rarolla mapheko a phihlelelo.</p>	<p>Baanegwa bao ba golofetšego ba akareditšwe go netefatša boemedi bja bona dikanegelong le medirong. Re ahlaahla gape tša phihlelelo, e ka ba tša mmele tša theknolotši goba tša setšhaba gomme re šomiša polelo ye e akaretšago bohle yeo e bolelago ka botho pele. Se se hlola tikologo ye e amogelwago kudu go baithuti ka moka gomme se hlohleletša kwelobohloko le kwešišo.</p>
<p>6. Tshekamelo ya thobalano le go akaretšwa ga LGBTQ+</p>	<p>LGBTQ+ e emela Lespiene, Keyi, Bongpedi, Mofetodi wa bong, QUEER GLOBE, Potšišo le baanegwa, “+” e emela go akaretšwa ga ditshakamelo tše dingwe tša thobalano, boitšhupo bja bong le dipolelo tšeo di fetago tšeo lokeleditšwego ka go lebanya, go swana le batho bao e sego ba bongtlhakanelo, pansexual bao ba se nago thobalano, le bao ba nago le seela sa bong. polelo e šomišwa go akaretša sepektheramo se se nabilego sa boitšhupo bja thobalano le bja bong go tšwetša pele.</p>	<p>Dibopegno tša lapa la LGBTQ+ di emetšwe go ralala le dipuku, Go fa pono ye e fapanego. Re akareditše mehlala le maemo ao a hlahlobago ditaba le ditokelo tša LGBTQ+ gammogo le dipoledišano ka ga kgahlanong le kgethollo, go thuša baithuti go kwešiša le go hlompsha go fapafapana ga tshekamelo ya bong thobalano.</p>
<p>7. Go fapafapana ga bodumedi le moyeng</p>	<p>Se se akaretša go emela ditumelo tše di fapafapanego tša bodumedi le go godiša tlhompho ya mekgwa e fapafapanego ya moya.</p>	<p>Dipuku tša rena di na le diteng tšeo di tsebišago baithuti ka madumedi bja go fapafapana le mekgwa ya semoya. Re hlohleleditše gape go poledišano ya madumedi go thuša go godiša tlhompho le kwešišo go ralala le ditshepedišo tša ditumelo tše di fapanego. Dipono tša lefase di akaretšwa le tšona go kgonthišišetša gore ditshepedišo ka moka tša ditumelo di a hlompsha le go emelwa ka toka.</p>

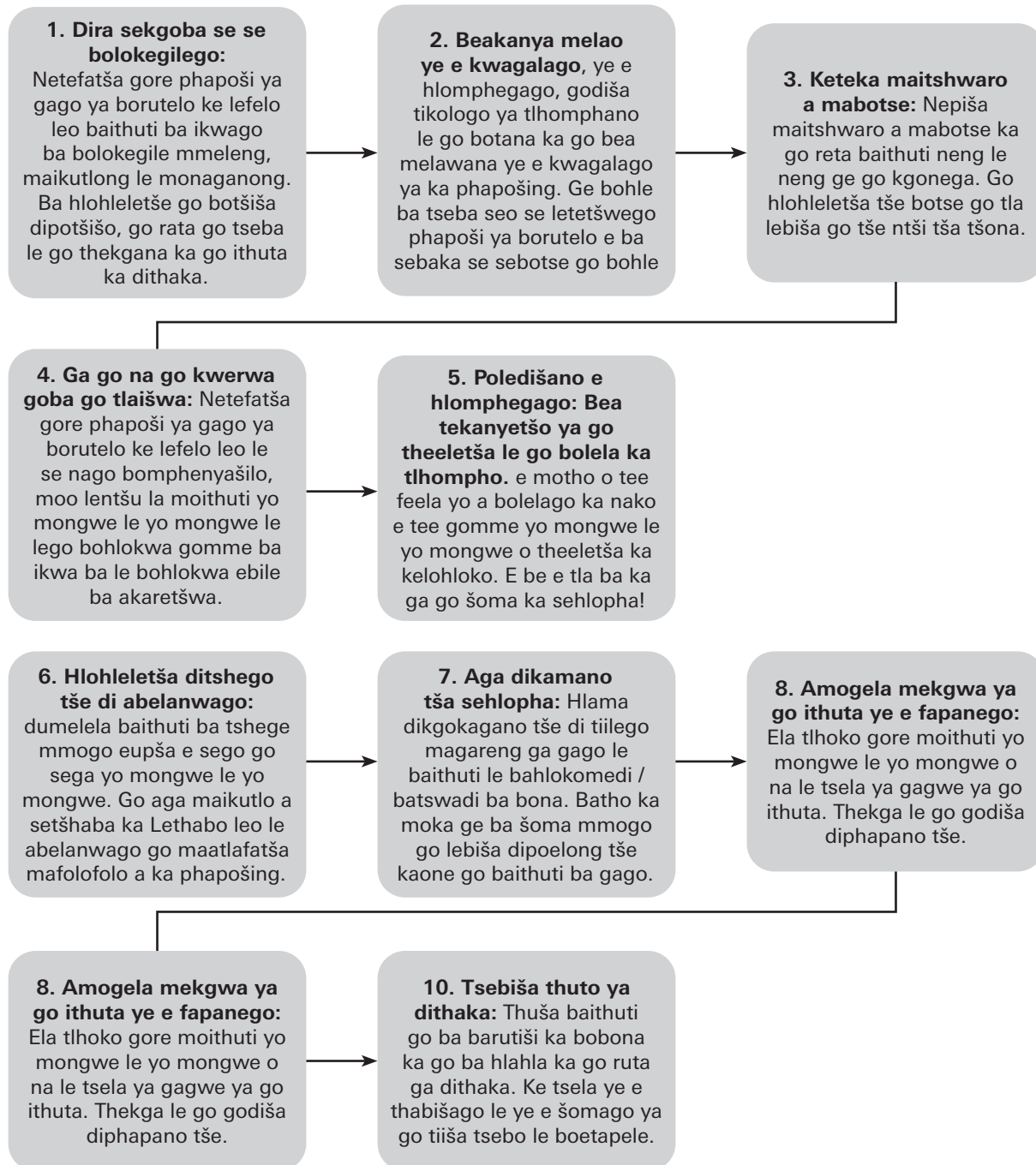
Legoro la go fapafapana	Tlhalošo	Kgašo ka pukung
8. Go fapafapana ga mengwaga	Go fapafapana ga mengwaga go akaretša go akaretša batho go tšwa dihlopheng tša mengwaga ye e fapanego le go ahlaahla ditaba tše di amanago le botšofadi.	Dipukung tšeo, o tla hwetša baanegwa le mehlala go tloga go bana ba bannyane go fihla go botšofadi. Re hlalošitše bohlokwa bja dikamano tša magareng ga meloko, gammogo le go ahlaahla dihlogo tše di amango le mengwaga go swana le go rarolla modiro le go ba le mengwaga, se se thuša baithuti go kwešiša mohola wa sehlopha se sengwe le se sengwe sa mengwaga setšhabeng.
9. Go fapafapana ga lefelo	Go fapafapana ga lefelo go emela batho le dithaba go tšwa dileteng le ditikologong tše di fapanego, bobedi tša lefase ka bophara le tša selegae.	Dipuku di akaretša diteng go tšwa dileteng tše di fapanego lefaseng ka bophara, di lebane le bobedi ditaba tša lefase ka bophara le maemo a selegae ao a lebanego le baithuti. Re bile re lekalekanye mehlala go tšwa mafelong a ditoropong le dinagamagaeng re bontšha ditlholo tša moswananoši le mehola ya tikologo ye nngwe le ye nngwe.
10. Go fapafapana ga menagano le go ithuta	Se se šupa go rarolla mekgwa ye e fapanego ya go ithuta, bokgoni le diphapano tša temogo tša go swana le go fapafapana ga bjoko.	Re amogetše go fapafapana ga temogo le go ithuta ka go akaretša mekgwa ya go ruta ye e fapanego yeo e hlokomelago mekgwa ye e fapanego ya go ithuta. Mešomo e hlamilwe go amogela dinyakwa tše ntši tša go ithuta tšeo di tšwetšago pele tikologo ya go ithuta ye e akaretšago bohle. Re okeditše gape ditlhalobo tša pele tša ka pele gore o di ele tlhoko.

Go hlama phapoši ya borutelo ye e akaretšago bohle le ye e fapanego

Tlhahlo ye ya barutiši e hlamilwe ka go akaretša bohle, go fapafapana le tekatekano ka kgopolong. E fa methopo yeo e go thekgago go hloleng ditikologo tša go ithuta tše di akaretšago magoro a bohlokwa a go fapafapana go lenaneo la 1 ka godimo.

Go fapafapana ka phapošing ya borutelo

Bjalo ka morutiši tema ya gago ke go netefatša gore phapoši ya gago ya borutelo ke lefelo la go ithuta, fao ditshego le tlhompho ka moka di kopanago go lona. Maano a 10 ao o ka a šomišago go boloka dilo di le bose, di bolokegile ebile di le botse go baithuti ba gago:

Maano a 1-5: go aga tikologo ye botse le ye e akaretšago bohle ka phapošing

Keteka go ikgetha ga moithuti yo mongwe le yo mongwe

Go bohlokwa gore baithuti ba iponele maitemogelo a bona a go fapafapana a bonagatšwa ka phapošing. Se se ra gore go bontšha go fapana ga ponagalo ya mmele, maleme, boitšhupo, ditšo, bodumedi, bong, tshekamelo ya thobalano (go akaretša LGBTQ+), mengwaga le bokgoni bja temogo. Dipuku tša rena di na le baanegwa ba go tšwa ditlogong tše di fapanego go laetša maitemogelo a go fapana. Re kgetha ka kelotlhoko diswantšho, mošomo wa bokgabo le diteng tšeo di emelago batho ba go fapana, ditikologo le dilo tša nnete tšeo di bopago Afrika Borwa le ka ntle ga yona.

Re go hlohletša go dira se se swanago ka phapošing ya gago ya borutelo. Diriša go anega dikanegele go hlagiša ditlogo tše di fapanego, bontšha diswantšho tša mafelo a dinagamagaeng le a ditoropong le go bolela ka batho bao ba nago le bokgoni bjo bo fapanego bja mmele, bokgoni bja temogo le boitšhupo go akaretšwa LGBTQ+. Ahlaahla badumedi ba go fapafapana, mengwaga le go fapana ga bong gomme o hlahlobe maemo a go fapana a ekonomi ao baithuti ba gago ba ka kopanago le ona. Tšea nako go utolla dikgokagano tša rena le dinaga tše dinngwe le batho go ralala le Afrika le lefase. Ka go dira se o thuša moithuti yo mongwe le yo mongwe go ikwa a bonwe, a tšeelwa godimo, a romela karolo ya setšhaba se segolo sa lefase ka bophara.

Go ba le kgopolo ya go ba le leleme le tokelo

Mohumagadi Adams o be a ruta thuto ya setšo le bohwa. Baithuti ba gagwe ba tšwa ditlogong tše di fapafapanego gomme o be a thabile go bona ka fao poledišano e tlogo phuthuloga ka gona. Ge dithuto di thoma, o ile a kgopela baithuti ba gagwe go abelana setšo goba tumelo go tšwa malapeng a bo bona.

Lebo mosetsana wa go itshepa o boletše pele gomme a hlaloša ditšo tša lapa la gabo tša keremose ya Bokriste. Baithuti ba bangwe ba mmala ba ile ba latela, ba ahlaahla matšatši a maikhutšo a swanago. Eupša ge e le sebaka sa Amina o ile a dikadika. Lapa la bo Amina le be le diriša Bomoseleme gomme o ile a abelana maitemogelo a gagwe a go bo keteka. Mo e nyakilego go ba gatee, baithuti ba mmalwa ba ile ba thoma go sebelana gomme moithuti yo tee, a sa tsebe khuetsō ya mantšu a gagwe, a ngunanguna a re “ga se maikhutšo a maleba”.

Mohumagadi Adams o ile a lemoga ka pela kgatelelo yeo e bego e le ka phapošing. O be a e na le kgetho e bohlokwa yeo a bego a swanetše go e dira .Go hlokomologa tshwaelo yeo go ka bolela go tlogela tshekamelo e tsema medu, mola go e rarolla go be go nea sebaka sa go ruta thuto e bohlokwa. Mohumagadi Adams o ile a emiša poledišano gomme a kgopela phapoši ya bana go naganišiša ka taba ye. “Ge re nyatša tumelo goba ditšo tša motho go ra go reng? O be o tla ikwa bjang ge nkabe dikarolo di ka bušetšwa morago gomme letšatši la gago le le kgethegilego le bitšwa “ga se la nnete?” Phapoši ya borutelo e ile ya homola ge baithuti ba thoma go nagana ka ditshwayotshwayo tša bona.

Ke moka o ile a hlaloša bohlokwa bja go kwešiša le go hlomphe ditumelo tše di fapanego, a diriša phihlelo ya Amina e le motsotso wa go ruta. Mohumagadi Adams ga se a kgalema goba go hlabiša baithuti dihlong eupša go e na le go ba hlahla ka poledišano ya gore ke ka lebaka la eng go le bohlokwa go hlomphe ditšo ka moka, le ge di le bjalo e sa tlwaelegegago. Sehlopha se ile sa naganišiša ka moo go sekamela, bobedi ga kgale le mo go fsa go ka bopago dipono tša bona ka ba bangwe gantši ka ntle le go lemoga.

Dithuto go tšwa ka phapošing ya borutelo ya Mohumagadi Adams

Tshekamelo le dikakanyo di ka tšwelela ka go se ikemišetše. Le ge ba sa ikemišetša go gobatša, baithuti ba ka dira ditshwayotshwayo tšeo di bontšhago tshekamelo yeo e sa lemogegego. Bohlokwa bja yona ke go khutša le go rarolla dinako tše ka tlhokomelo le temogo

Go ithuta ka tlhohlo
Go se iketle go ka ba morutiši yo maatla. Mohumagadi Adams o šomišitše motsotso wo thata go hlohleletša baithuti ba gagwe go belaela dikakanyo tša bona, a ba bontšha gore diphapoši tša borutelo ke mafelo a go gola e sego a tsebo fela.

Hlohleletša ya go itlhaloša
Go e na le go fa dithero, Mohumagadi Adams o ile a laletša baithuti ba gagwe go nagana gore ba tla ikwa bjang ge nkabe ba le dieteng tša Amina. Se se thušitše baithuti go kwešiša bohlokwa bja kwelobohloko le go itemoga ditirong tša bona.

Hlama sekgoba sa poledišano
Ge go ba le leeme goba kgethollo, ga se gwa lekana go e homotša. Go bula lebato bakeng sa poledišano go thuša baithuti go kwešiša gore ke ka lebaka la eng mantšu goba ditiro tše itšego di ka ba kotsi, go ba fa didirišwa tša go hlohla maikutlo a nakong ye e tlogo

Go ithuta ka tlhohlo
Go se iketle go ka ba morutiši yo maatla. Mohumagadi Adams o šomišitše motsotso wo thata go hlohleletša baithuti ba gagwe go belaela dikakanyo tša bona, a ba bontšha gore diphapoši tša borutelo ke mafelo a go gola e sego a tsebo fela

Ke ka lebaka la eng re lekola baithuti?

Re lekola baithuti go:

- Hwetša seo ba šetšego ba se tseba gomme o age godimo ga tsebo le maitemogelo ao.
- Hlokomela tšwelopele ya moithuti yo mongwe le yo mongwe go hwetša seswantšho sa tšwelopele ya moithuti mo lebakeng la nako, e sego fela ka letšatši le tee goba beke e tee.
- Bona ge eba moithuti a hlabologa ka kakaretšo goba ge eba ba nyaka thekgo dikarolong tše itšeago.
- Lemoga mapheko a go ithuta gomme o hwetše ditsela tša go thuša moithuti go fenyha tše ka bokgoni bja gagwe.
- Aga seswantšho se se tletšego sa moithuti yo mongwe le yo mongwe, o kwešiše maatla a bona, ditlhohlo le dikgahlego le dinyakwa tše itšego.

Tekolo e akaretša mekgwa ya go fapafapana ya go ela kgatelopele le kwešišo ya baithuti. Dikelo tša ka mehla di go thuša go bona ka fao baithuti ba swarago dikgopolo le go šomiša mabokgoni a bona gabotse ka gona. Mo kgatong ya motheo, tefo ya kelo ye e tšwelago pele ya go hlokomela tšwelopele ya moithuti ye e tšwelago pele le go šoma gabotse ka go ruta. Se se go kgontšha go sekaseka mekgwa ya gago ya go ruta le go gola ga moithuti, go go thuša go tšea diphetho tše di nago le tsebo, tša taetšo tša letšatši le letšatši.

Tekolo ya go ithuta ka tlhago e kopantšwe tshepedišong ya gago ya go ruta, moo mekgwa ya go thabiša, ya go kgahliša le ya thekgo e hlohleletšago go tšea karolo ka mafolofolo go tšwa go baithuti. E thuša go lemoga moo baithuti ba nyakago thekgo ye ntši le go hlahla taetšo ya gago go fihlelela dinyakwa tša bona.

Ela tlhoko nakong ya mešomo
Lebelela ka
moo baithuti ba
batamelago mešomo
le go botšiša dipotšišo
tša tlhahlo go e
thekga.

Menwana e megolo
godimo, menwana e
megolo fase
Šomiša se ka morago
ga thuto bjalo ka
tshekatsheko ya ka
pela ya kwešišo ya
baithuti.

Dithekete tša go tšwa
Barutwana ba thala
goba ba ngwala selo
seo ba ithutilego sona
mafelelong a thuto go
laetša kwešišo

Nagana ka go abelana
ka bobedi
Baithuti ba nagana ka
botee, go boledišana
le mogwera le go
abelana le phapoši go
sekaseka kwešišo

Ditshwayotshwayo
tša dithaka
Baithuti ba abelana
mošomo le bao ba
tsenago le bona ka
phapošing le go fa
ditshwaotshwayo tše
bonolo tše di agago
go naganišiša ka
mošomo wa bona.

Dijenale tša go ithuta
Baithuti ba boloka
dijenale go ngwala
seo ba ithutilego
sona, ba fa temogo ya
tšwetšopele ya bona.

Mešomo le dipapadi
tša sehlopha
Mešomo ya go
thabiša, ya tirišano
e go dumelela go
lebelela bokgoni ka
nako ya kgontho.

Go botšiša dipotšišo
nakong ya dithuto
Šomiša dipotšišo
tše di bulegilego go
hlohleletša baithuti
go hlaloša kgopolo le
mabaka a bona

Tekolo

Kelo bjalo ka go ithuta e akaretša baithuti go naganišiša ka tšwelopele ya bona, Go ba hlohleletša go rwala maikarabelo a go ithuta ga bona. Ka se ba sekaseka ka mafolofolo a kwešišo ya bona yeo e tšwetšago pele go ithuta mo go tseletšego le go itemoga.

K-W-L (Tseba seo o swanetšego go se tseba) Baithuti ba tlatša seo ba se tsebago, ba nyakago go se tseba gomme ka morago ga seo ba ithutilego sona go kgokaganya tsebo ya pele le dikgopolo tše mpsha

Mmepe wa kgopolo Baithuti ba hlama me mepe yeo e bontšhago seo ba se tsebago gomme ba oketša tshedimošo ye mpsha ge go ithuta go tšwela pele.

Go hlama dikgopolo Dira gore tsebo ya pele e šome ka go dira gore baithuti ba hlama dikgopolo tše di amanago le hlogotaba ye mpsha.

Thekete ya go tšwa Baithuti ba hlaloša ka fao tshedimošo ye mpsha e kgokaganago le selo seo ba šetšego ba se tseba.

Go phethwa ga kanegelo E fa mathomo a kanegelo gomme o tlogele baithuti ba feleletše ba **šomiša tsebo ya mathomo.**

Go hlaelela eng? Hlagiša dikgopolo goba diswantšho tše di sa felelago gomme o dire gore baithuti ba tlatše dikgoba ba šomiša seo ba se tsebago

Dipoledišano tša tirisano Thoma dithuto ka go kgopela baithuti gore ba tswalanye hlogotaba ye mpsha le maitemogelo le tsebo ya peleng.

Dijenale tša go ithuta Baithuti ba naganišiša ka beke le beke ka fao tshedimošo ye mpsha e kgokaganago le seo ba šetšego ba se tseba.

Tekolo ya go ithuta E go fa bohlatse bja phihlelelo ya moithuti dintlheng tše itšego tša nako, e go thuša go ela tswelopele ka kakaretšo le go tšea diphetho tše di nago le tsebo mabapi le tšwelopele ya bona.

Diteko tša mafelelo a kotara
Diteko tša semmušo tša go sekaseka bokgoni bja diteng

Dipotšišo tša dipotšišo
Diteko tše dikopana tša go lekola kwešišo ka morago ga dithuto

Dikabelo tše di ngwadilwego
Mešomo ya go sekaseka kwešišo ka go ngwala.

Diprotšeke
Mešomo ya boithamelogo laetša tsebo. Setatamente sa Kharikhulamo ya Set.

Dikelo tša go bala
Dikelo tša motho ka o tee ka o tee go ela thelelo ya go bala

Mešomo ya tiragatšo
Go diriša tsebo maemong a kgonthe a bophelo.

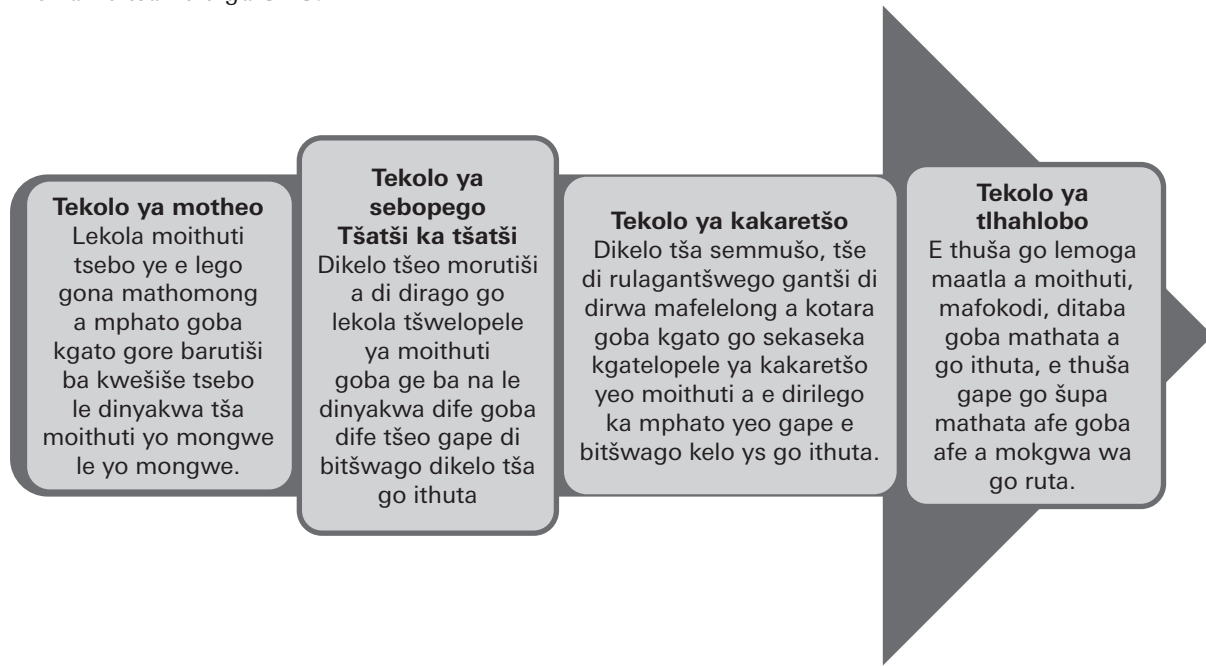
Diphotefolio
Kgoboketšo ya mošomo go latela tšwelopele ge nako e dutši e eya.

Ditlhagišo tša molomo
Baithuti ba tšweletša kwešišo ya bona ka molomo

Setatamente sa Kharikhulamo ya Setšhaba (SKS) se hlaloša go bala le go ngwala, dipalo le mabokgoni a bophelo bjalo ka mafelo a mararo a bohlokwa go baithuti ba kgato ya motheo, ao a swanetšego go hlahlobja. Kgoro ya thuto e fa ka tlhako ya ditlhahlo tša kelo ya kgato ya motheo go thekga barutiši go hlabolla le go phethagatša mekgwa ye e sepelelanago le SEPHOLEKE. Letoto le le šomiša teori ya phapano mo tshamong ya lona ya diteng go thuša wena le baithuti ba gago go fihlelela molaotheo le morero wa kelo wo o beilwego ke SKS.

Mehuta ya dikelo go Motheo wa mathomo

Kgoro e lemoga mehuta ye 4 ya dikelo tša kgato ya motheo, tšeo di ngwadilwego ka go tokomane ya Ditlhahlo tša kelo ya SKS:

Tekolo ya go bala go Motheo wa mathomo

Kopana le Lily, moithuti wa Mphato wa 3 yo a phadimago, yo a ratago go tseba, yo a ratago go tla sekolong, Le ga go le bjale, go sa šetšwe phišego ya gagwe, o lebeletšana le ditlhohlo mo e nyakilego go ba tabeng e nngwe le e nngwe. Nakong ya dithuto tša polelo, Lily gantši o kgopela go ya ntlaneng ya boithomelo, a boifa gore morutiši wa gagwe o tla mmitša gore a balele ka gohlaboša lentšu ka phapošing. Dipalong, O okatana le mathata a mantšu, a hwetša go le thata go katela, ka go coding le Robotics, ga a kgone go sepedišana le ditaelo tše di ngwadilwego tša mediro, gomme ka go Mabokgoni a Bophelo o foša tshedimošo ye bohlokwa ka ge a sa kgone go bala sengwalwa sa puku ya mošomo. Go se go ye kae go ba molaleng go barutiši ba gagwe gore taba ya nnete ga se ka dithuto ka botšona, eupša ke bothata bja Lily bja go bala ka thelelo. Ka ntle le bokgoni bjo bo tiilego bja go bala, o katana le go kwešiša dipotšišo, go latela ditaelo le go amogela tshedimošo ye mpsha go ralala le dithuto tša gagwe ka moka.

Ge o nagana ka baithuti ba gago, o tla bona gore Lily ga a noši. Baithuti ba bantši ba bafsa ka phapošing ya gago le bona ba ka katana le go bala maemong ao a letetšwego go mengwaga ya bona. Baithuti ba, go swana le Lily, ba lebane le mathata go ralala le dithuto tše di fapanego, e sego ka lebaka la gore ga se ba hlwa ba hlabolla mabokgoni a go bala ao a nyakegago go tsenela mošomo wa bona ka botlalo. Tlhohlo ye ya tlwaelo e laetša bohlokwa bja go etiša pele tlhabollo ya go bala mo kगतong ya Motheo, go netefatša gore moithuti yo mongwe le yo mongwe o hwetša thekgo yeo a e hlokago gore a atlege.

Kelo ya ka pela ya baithuti bao ba nago le bokgoni bjo bo fapanego

Ge baithuti ba tšwela pele ka Mephato ya R-3, go tswa go tswa go tswa go lemoga mohlwaela wa bokgoni le mekgwa ya go ithuta ka gare ga phapoši. Le ge baithuti ba bantši ba hlabolla mabokgoni a bona ka ditekanyo tše di fapanego, ba bangwe ba ka bontšha maswao a go ithuta goba bogole bja mmele bjo bo ka amago tšwelopele ya bona ya thuto. Go lemogwa ka pela ga ditlhohlo tše go bohlokwa kudu, ka ge tsenogare ya nako e ka fa thekgo ya baithuti ba e hlokago go atlega.

Leeto la Leah

Leah e be ele moithuti wa Mphato wa 2 yo a phadimago le yo a nago le boikgopolelo, yo a tletšego ka go rata go tseba le bokgoni bja go hlama. O be a rata go thala le go aga dilo ka diatla tša gagwe, gantši a lahlegelwa ke mošomo wa gagwe wa bokgabo ka diiri tše dintši. Go sa šetšwe ditalente tša gagwe tše di kwagalago, Leah o ile a katana dikarolong tše dintši sekolong. O be a hwetša go le thata go dula a tsepame nakong ya dithuto, kudu-kudu ge phapoši ya borutelo e ena le lešata goba e swaregile. Gantši o be a ikwa a imelwa ke diphetogo mokgweng wa ka mehla, go swana le morutiši yo a tšeago legato goba thulaganyo e mpsha ya madulo, gomme o be a thoma go tshwenyega ge a kgopelwa go tšea karolo medirong ya sehlopha.

Morutiši wa gagwe o ile a lemoga gore Leah o be a rata go šoma a le noši gomme e be le ka sewelo fao a bapalago le bao a tsenago le bona ka phapošing dinakong tša go khutša. Ge go e tla tabeng ya go latela ditaello tša molomo, ka dinako tše dingwe o be a bonagala a gakanegile goba a nyamile, ga e šita le ge ditaello di be di boeletšwa. Ga e šita le ge a be a kgona kudu medirong ya go hlama, Leah o be a na le bothata bja go hlaloša dikgopolo tša gagwe nakong ya dipoledišano tša ka phapošing gomme gantši o be a phema go lebelela ka mahlong, e lego seo se bego se dira gore go be thata go barutiši ba gagwe go boledišana le yena.

Ge ngwaga wa sekolo o dutše o tšwela pele, mohlokamedi le morutiši wa Leah ba ile ba thoma go tshwenyega ka mo go oketšegilego. Le ge tiragatšo ya gagwe le poledišano, tirisano ya leago le go swaragana le morwalo wo o feteletšego wa dikwi di be di thoma go lemoga kudu. Mohlokamedi wa gagwe o be a ipotšiša gore ke ka baka la eng Leah a thatafalelwa ke go lebeletšana le dilo tšeo di bego di bonagala di le bonolo go bana ba bagwe ba lekanago le yena.

Ka morago ga diboka tše mmalwa le barutiši ba gagwe, Leah o ile a romelwa gore a hlalobje. E nakong ya tshepedišo ye moo Leah le lapa la gagwe ba ilego ba lemoga gore o na le bolwetši bja autism, spectrum disorder (ASD). Ke mengwaga e mentši, Leah o be a dutše a lebeletšana le mathata ao a tswalanago le go kwa ga dikwi, poledišano le go dirišana le batho a sa tsebe lebaka.

Ka kwešišo ye e mpsha, morutiši le mohlokamedi wa Leah ba ile ba šoma gotee go mo hlolela tikologo yeo e mo thekgago kudu. Ka phapošing ya borutelo, morutiši wa gagwe o ile a diriša dithulaganyo tšeo di bonwago go mo thuša go laola diphetogo tša ka mehla gomme a nea lefelo le le homotšego leo a bego a ka ya go lona ge a ikwa a imelwa. Leah o ile a newa gape nako e oketšegilego ya go šoma ka ditaello tša molomo gomme a dumelelwa go šoma ka dihlopha tše dinyenyane goba go šoma ka go ikemela ge go nyakega.

Go kwešiša autism ya gagwe ga se gwa thuš Leah fela eupša gape go ile gwa matlafatša morutiši wa gagwe go rulaganya thekgo ka tsela yeo e bapalago go ya ka maatla a gagwe. Ge nako e dutš e eya, Leah o ile a thoma go ikholofela kudu ka phapošing. O ile a ithuta maano a go lebeletšana le ditlhohlo tša dikwi gomme a thoma go ikwa a lokologile kudu maamong a tša leago. Ka thekgo ye e

nepagetšego, Leah o kgonne go atlega a hlatsela gore tlhahlobo ga se lepheko la katlego, eupša ke senotlelo sa go notlolla didirišwa tš maleba tša go gola.

Kanegelo ye e laetša bohlokwa bja go lemoga maswao a autism ka pela le mathata afe goba afe a mangwe a go ithuta goba bogole, dumelela ditsenogare tše di nepagetšego tšeo di ka thušago baithuti ba go swana le Leah go fenyha ditlhohlo le go fihlelela bokgoni bja bona ka botlalo.

Mokgwa wa thuto

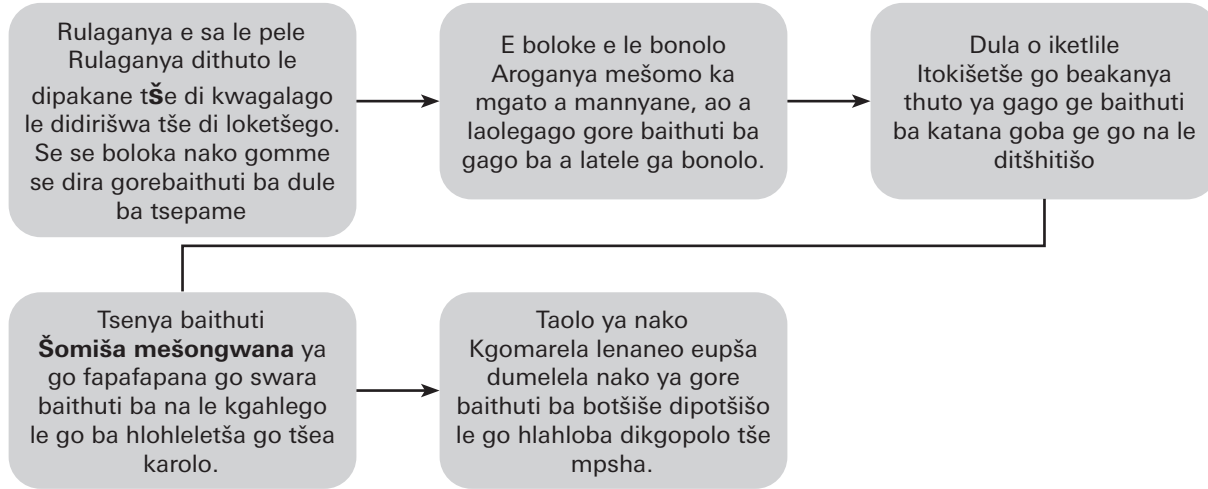
Teori ya pahapano ke mokgwa wa thuto wo o lebeletšego kudu ka fao baithuti ba lemogago le go kwešiša dikarolo tše bohlokwa tša kgopolo ka go itemogela diphapano go seo se rutwago. Kgopolo ya motheo ke gore baithuti ba swara kgopolo ka mo go tseneletšego ge ba pepentšhwa mehlala ye mentši le yeo e sego mehlala yeo e tšwelago diphapano le go swana ka gare ga thuto ye e itšego. Kgopolo ya motheo ya Teori ya pahapano ke gore baithuti ba ithua gakaone ge ba bona diphapano le go swana mo go seo se rutwago. E šišinya gore baithuti ba ka se kgone go kwešiša selo ka botlalo ntle le ge ba se bona ka ditsela goba maemo a go fapana. Ka go laetša bobedi seo kgopolo e lego sona le seo selo seo e lego sona, baithuti ba tsepelela go seo se lego bohlokwa ka kgonthe.

Ka mantšu a bonolo, go ithuta kgopolo gabotse, ithute go bona gore ke eng seo se swanetšego go fetogago le seo se dulago se swana. se se ba thuša go lemoga dikarolo tše bohlokwa tša kgopolo. Bjalo ka barutiši, re ka thuša ka go laetša mehlala ya go fapana yeo e tšweletšago diphapano tše go dira gore go be bonolo go baithuti go kwešiša ka mo go tseneletšego. Dikarolo tše bohlokwa tša teori ya pahapano go ruteng le go ithuta di akaretša:

1. **Go tsepamiša kgopolo dibopegong tše bohlokwa:** Morutiši o hlaola dimelo tše bohlokwa tša kgopolo yeo gomme a tšweletša diphapano tšeo di gatelelago diponagalo tšeo.
2. **Dipaterone tša go fapana:** Morutiši o šomiša dipaterone tše di fapanego go thuša baithuti go bona seo se fapanego le seo se dulago se sa fetoge. Dipaterone tše di akaretša:
 - **Pharologanyo:** Go tšweletša mehlala yeo e ganetšanago go tšweletša diphapano.
 - **Kakaretšo:** Go bontšha diphapano ka gare ga kgopolo go swara tirišo ye e nabilego.
 - **Go aroganya:** Go tšweletša tšobotši ye nngwe le yennngwe ka go ikarola go lebiša tlhokomelo le bohlokwa bja yona .
 - **Go kopanya:** Go kopanaya diponagalo tše bohlokwa go bona ka fao di dirišanago ka gare ga kgopolo.
3. **Temogo:** Ka go itemogela mehlala ye e fapanego, baithuti ba lemoga gore ke mahlakore afe ao a lego bohlokwa gomme ba hlabolla kwešišo ye e tseneletšego ya kgopolo.

Tekolo

Taolo ye e šomago gabotse ya dithuto

Bophelo bjo bo botse bja morutiši

Borutiši ke mošomo wa kgateleletšego e kgolo go ditsebi tše dintši. Ga se fela gore ke mošomo wo o nyakago mošomo, wo o nago le ditlhohlo tše ntši tša go hwetša methopo, gape o ka tšweletša dikotsi tše ntši nageng yeo e nago le maemo a godimo a bosenyi le dikgaruru. Ka mabaka a bohlokwa gore o be le ditshepedišo tše di lego gona tša maitemogelo le dipelaelo tša bona.

Go tsepamiša dikgopolo le go naganišiša

Tšea metsotso e sego kae letšatši le lenngwe le lengwe go iketla ka go itlwaetša go tsepamiša kgopolo. Ditlwaetšo tša go hema le go homotša dikgopolo tša gago di ka thuša go fokotša kgatelelo. Methopo ya mahala ya go naganišiša e hwetšagala inthanateng gomme e ka dirwa ka phapošing ya gago ya borutelo nakong ya dinako tše di homotšego.

Aga ditšhaba tšeo di thekgago

E ba le karolo goba o hlame sehlopha sa barutiši ba be mmogo bakeng sa thekgo le go ithuta. Go abelana maitemogelo le ba bangwe ka go thuša go laola ditlhohlo tša go ruta le go fa dipono tše mpsha

Mokgwa wa bophelo bjo bobotse

Boloka dijo tše di leka-lekanego, dula o le mafolofolo mmeleng gomme o hlokomele lentšu la gago. Mekgwa e bonolo ya letšatši le letšatši e bjalo ka go dula o na le meetse, go ja dijo tše di nago le phepo ye botse le go itšhudulla ka mehla e tla boloka tekanyo ya gago ya maatla e le godimo le go šireletša bophelo bja gago bjo bobotse.

Bophelo bjo bo botse bja monagano le bja maikutlo

Go ruta bana ba bannyane le bao ba lego kotsing e ka ba mo go nyakago maatla maikwelong. Go bohlokwa go ba le sebaka se se bolokegilego goba bokantle moo o ka bolelago ka maikarabelo a gago le go šomana le morwalo wa monagano wa tema ya gago.

Taolo ya phapoši ya borutelo

Go laola diphapoši tše dikgolo tša borutelo, tšeo di tlwaelegilego dikolong tše dintši, e ka ba tlhohlo. Go hloma ditlhallo tša tirišano tša ka phapošing go thuša go godiša setšhaba sa go ithuta seo se hlompago, seo se akaretšago bohle. Go akaretša baithuti go bea maitshwaro le dinepe tša go ithuta go tšwetša pele beng ba melawana le ditebelelo.

Maano a taolo ya ka phapošing ao a šomago gabotse a akaretša:

- Go bea mellwane: Boledišanang ka mo go kwagalago melao le mellwane go tloga mathomong gomme o e tiše ka mo go tšwelago pele.
- Tlwaelo le sebopego: Go boloka mekgwa ye e sa fetogego go thuša go laola phapoši tše kgolo.
- Mošomo wa dithaka: Go kopanya baithuti ka diphere goba go hlopha go godiša go ruta dithaka, tirišano le maikarabelo ao a abelanwago.
- Dithuši tša go bonwa le tša go theeletšwa: Šomiša dithuši tša go bonwa (diphoustara, matshwao a diatla) le ditshepetšo tša go theeletšwa (mmimo, go opa diatla) go tiiša ditaelo.
- Thuto ye e fapanego: Rulaganya dithuto go fihlelela dinyakwa tše di fapanego tša baithuti ka phapošing

Taolo ya mephato e mentši

Diphapošing tša mephato ye mentši, moo mephato ye e fapanego e rutwago mmogo, go bohlokwa go kwešiša bokgoni bja moithuti yo mongwe le yo mongwe. Thoma dithuto ka mešongwana yeo e akaretšago baithuti ka moka gomme o abela mešomo go ya ka maemo a bona a bokgoni bja motho ka o tee ka o tee. Šomiša mošomo wa bobedi goba wa sehlopha go dumelela baithuti go dirišana, go sa šetšwe gore ba na le maemo a bokgoni a go swana goba a go fapana. Mešomo ya sefala go netefatša gore baithuti ba bokgoni ka moka ba dula ba kgatha tema gomme ba ka tsenya letsogo ka mohola.

Go thekga mekgwa ya go fapafapana ya go ithuta

Ka phapošing efe goba efe, e ka ba ka baithuti ba 15 ,20 goba 40+, go tla ba le mohuta wa mekgwa ya go ithuta. Tše ke ditsela tšeo ka tšona baithuti ba **šomago**, ba kwešišago le go gopola tshedimošo. Go hlola tikologo ya go ithuta ye e akaretšago bohle, go bohlokwa go šupa le go thekga mekgwa wa go ithuta wa moithuti yo mongwe le yo mongwe le go fetoša mekgwa ya gago ya go ruta go fihlelela dinyakwa tša bona.

Go ya ka tšhepedišo ya VARK, mekgwa ya go ithuta e hlophilwe ka magoro a mane a magolo:

- Thuto ya pono/ sebaka: Setaele se se tlwaelegilego kudu. Baithuti ba ba phala ge tshedimošo e tšweletšwa ka pono, go swana le ka diswantšho, ditšhathe le go lebelela.
- Thuto ya go kwa: Baithuti ba ba šoma tshedimošo gabotse ka go kwa, go bolela le go theeletša. Dipoledišano le ditlhalošo tša molomo di ba thuša go kwešiša dikgopolo tše mpsha.
- Thuto ya go bala le go ngwala: Baithuti ba legoro le ba atlega ka go bala le go ngwala. Ba phala ka go šoma ka tshedimošo ye e ngwadilwego gomme ba na le mabokgoni a tiilego a teori.
- Thuto ya go šomiša diatla / mmele: Baithuti ba ba rata go ithuta ka go dira. Ba **šomiša tshedimošo** ka go kgoma, go **šikinyega** le diphihlelelo tša go šoma ka diatla, ba phala kudu mešomong ye e šomago.

Sererwa sa 1 Seo re se hlokago gore re phele

Lefelo la go ithuta	Ka ga nna
Nako ya go ruta	Diiri tše 4
Dipoelo tša go ithuta	<p>Ge go fihlwa mafelelong a sererwa, barutwana ba swanetše go ba ba kgona go:</p> <ul style="list-style-type: none"> go hlama le go bolela ka lenaneo la tatelano ya ditiragalo tša bophelo bja bona go akaretša le letšatši la gago la matswalo, go thoma sekolo le ntlha ya go kgahliša ka ga bona dira pontšho gomme o bolele ka selo sa go kgahliša sa kgale bontšha kwešišo ya nako le phetogo le ka moo e lego karolo ya histori ya bophelo bja bona.
Mabokgoni	Go ihlompha, matšatšikgwedi a tšhupamabaka / mengwaga /ditiragalo tša go latelana, utolla, bapetša, bolela, bontšha tatelano ya ditiragalo ka diswantšho le mantšu.
Tsebo	<ul style="list-style-type: none"> Matšatšikgwedi le ditiragalo Rekota Nyakišišo / Botšiša motho yo mogolo
Mohola	Go hlompha wena le ba bangwe
Maikutlo	Kgotlelelo
Tsebo ya motheo	Mabokgoni a dikwi, tsebo ya ka mehla, tša go swana le tša go fapafapana
Dipotšišo tša go nagana ka tsinkelo	<ul style="list-style-type: none"> Naa ke swana bjang le bagwera ba ka? Naa ke fapafapana bjang le bagwera ba ka?
Kopanyo	<p>Polelo ya ka gae: Go theeletša le go bolela: Polelo yeo e beakantšwego le yeo e sego ya beakanywa, Go abelana dikgopolo le maitemogelo le go hlagiša kwešišo ya dikgopolo.</p> <p>Mmetse: Dibopego tša hlakorepedi le hlakoretharo, kopanyo ya kgopolo ya patrone ka mešongwanana ya Bokgabo bja Boitlhamelo.</p>
Boakaretsi le go Fapafapana	<p>Mešongwana e dumelela mabokgoni a go ithuta a go fapafapana le go hlola kgopolo ya go ba lefelong la maleba ka go šoma ka sehlopha le tirišano.</p> <p>Mehutahuta e nepišwa ka mošomo wa bokgabo wa maleba ka go Puku ya Moithuti le ka mešongwana yeo e hlohleletšago ka go bulega borutho le go abelana ga setšo.</p>
Mekgwa ya go ruta	Poledišano, taetšo, taelo, go botšiša, kelo ya go se be ya semmušo

<p>Kelo</p>	<p>Dimemorantamo le dirubriki goba mananeo a go lekola di filwe go hlahla kelo yeo e sego ya semmušo ye e tšwelago pele ka mešongwana le mešomo. Mošomo wa kelo ya semmušo ya go ngwalwa le memorantamo di filwe go tsebo ya go thoma le go phela gabotse ga motho le ga leago mo mafelelong a kotara. Dirubriki di filwe go ela Bokgabo bja Boitlhamelo le Thutatšhidullammele.</p>
<p>Methopo yeo e šišintšwego</p>	<p>Puku ya Moithuti, dipuku tša mešomo tša DBE letlakala la 2-3, dikgatišobaka, dikero, segomaretši, pene / diphensele, diswantšho le dipuku tša tshedimošo, dipapetlakgadima le diphoustara, tlotlontšu ya Boto ya Nepišo le Leboto la Mantšu, dipuku tša bokgobapuku</p>

A re thome

Le barutwana, lebelela diswantšho tša Neo mo letlakaleng la 1 gomme o bale tshedimošo ka yena. Gatelela gore ka moka ga re swane le motho. Ka moka re a fapafapana, re na le malapa a go fapafapana le tšeo re di ratago le tšeo re sa di ratego. Ka moka re keteka matšatši a go ikgetha ka mekgwa ya rena. Thoma poledišano ye kopana ka ga dilo tša go swana le tša go fapafapana gare ga barutwana le Neo. Dipotšišo go boledišana ka bjako go ka akaretša go botšiša barutwana ba mengwaga ya bona bao ba dulago le bona le gore mabala yeo ba e ratago ke efe.

Šoma ka bowena

Tlhahli ya Mošongwana	Dikarabo tšeo di šišintšwego	Methodo
Ka morago ga poledišano, bala dipotšišo tša 'A re thome' le barutwana, o hlaloše tlotlontšu efe goba efe yeo e ka nago ye mpsha. Tllhaloša gore ba tla feleletša dipotšišo ka bobona. Ge ba dutše ba šoma, sepelasepela o ba hlahle gomme o ngwale dinoutso tša mathata a go bala le mopoloto.	Dipotšišo di tla fapana ka ge go na le dikarabo tša motho ka motho tša moswananoši go morutwana o mongwe le o mongwe. Diswantšho tša bona di swanetše go bontšha bona le mogwera.	Puku ya Moithuti, pene / phensele Puku ya mošomo ya DBE Diphensele tša mmala tša thalo ya seswantšho sa barutwana

Efa mehlala ya nnete ya ye nngwe le ye nngwe ge di dutše di bolelwa.

- **ratago kudu** – selo seo o se ratago go feta ka moka
- **naga** – seripa se segolo sa naga moo sehlopha sa batho se dulago mmogo

Mošongwana wa 1

Puku ya Moithuti letlakala la 3

Šoma ka bowena

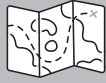

Tlhahli ya Mošongwana	Dikarabo tšeo di šišintšwego	Methopo
<p>Bala poledišano gare ga Kevin le Adamu le barutwana. Botša barutwana gore go thoma phapoši ye mpsha, mphato goba sekolo ke sebaka se sebotse sa go kopana le bagwera ba baswa. Šomiša sebaka go tšweletša gore bagwera ba rena ba ka tšwa mafelong a go fapafapana le go bolela dipolelo tša go fapafapana. Botšiša ka mafelo a matswalo le dipolelo tšeo di bolelwago ke barutwana.</p> <p>Botša barutwana go nagana o ka re ba sa tšo kopana le motho yo moswa. Bjale e re ba feleletše lenaneo la dilo tšeo ba ratago go botša mogwera wa bona wo moswa. Le ge bontši bo ka tseba tshedimošo, e ba le matšatši a matswalo a bona kgauswi go thuša bana ba bangwe le ba bangwe bao ba se nago nnete.</p>	<p>Dikarabo tša barutwana di tla akaretša mengwaga, letšatšikgwedi la matswalo, phoofolo le sebakadišwa tšeo o di ratago kudu. Dumelela dikarabo dife goba dife tšeo di fago tshedimošo ka bona le tšeo ba di ratago goba ba sa di ratego.</p>	<p>Puku ya Moithuti, pene / phensele</p> <p>Puku ya mošomo ya DBE</p>

Rubriki ya kelo ye e sego ya semmušo:

Moithuti o kgonne go:	✓	×
ngwala maina a bona le difane le mengwaga		
fa letšatšikgwedi la matswalo le lefelo		
fa tshedimošo ka tšeo ba di ratago le tšeo ba sa di ratego		
bontšha tlhompho go tša go fapafapana.		

Kotara ya 1

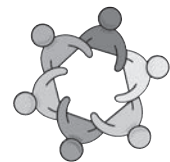
Nako ya go utolla

Šoma ka dihlopha.

Tlhahli ya Mošongwana	Dikarabo tšeo di šišintšwego	Methopo
Hlaloša papadi yeo Adamu a e ralokago. Botšiša ka dipapdi tšeo barutwana ba di ratago kudu. Ge go na le nako, e re barutwana ba leke go raloka papadi ya 'maswika a mahlano'. Hlaloša gore e ralokwa go dinaga tše dintši lefaseng.	Se ke mošongwana wa nnete woo barutwana ba ralokago papadi.	Puku ya Baithuti, sebjana, maswika a manyane

Mošongwana wa 2

Šoma ka dihlopha.

Tlhahli ya Mošongwana	Dikarabo tšeo di šišintšwego	Methopo
Tsebiša kgopolo ya tatelano ya ditiragalo mola o lebeletše diswantšho. Gatelela gore tatelano ya ditiragalo tša morutwana yo mongwe le yo mongwe di thomile ge ba belegwa gomme di akaretša dilo tše bohlokwa tšeo di diragetšego. Arola barutwana ka dihlopha go boledišana ka diswantšho. Hlohleletša barutwana ka dihlopha tša ditiragalo tša go swana le tša maphelo a bona le go abelana le sehlopha sa bona. Gopotša barutwana ka ga go šielana le go hlompheba ba bangwe bao ba bolelago.	Barutwana ba swanetše go ngwala mafoko a mahlano ka ga tiragalo yeo e diragetšego kgale. Dipotšišo di tla fapana ka ge go na le dikarabo tša motho ka motho tša moswananoši go morutwana yo mongwe le yo mongwe.	Puku ya Moithuti, pene / phensele Puku ya mošomo ya DBE
Hlaloša gore ba tla botšiša motho yo mogolo ka tiragalo ya go feta ya go ikgetha gomme o ngwale mafoko a mahlano ka se. Se se tla swanelwa ke go dirwa bjalo ka mošomo wa gae, go kgonthiša gore ba filwe nako ye e lekanego le gore ba lemoga gore kanegelo ya bona e letetšwe go fetšwa neng.		

Efa mehlala ya nnete ya ye nngwe le ye nngwe ge di dutše di boletwa.

- **tatelano ya ditiragalo** – selo seo re se šomišago go hlaloša tatelano ya dilo tšeo di diragetšego. Go swana le go anega kanegelo o šomiša ditiragalo tše bohlokwa go hlaloša seo se diragetšego, se diragalago goba se ka diragalago ka moso.
- **tiragalo** –se sengwe seo se diragalago, se yago go diragala goba se šetše se diragetše

Mošongwana wa 3

Puku ya Moithuti letlakala la 4

Šoma ka bowena

Tlhahli ya Mošongwana	Dikarabo tšeo di šišintšwego	Methopo
<p>Bolela ka diswantšho tša tatelano tša ditiragalo ka go Puku ya Moithuti le barutwana. Hlohleletša poledišano moo ba akanyago ditiragalo tše dingwe tšeo di ka bago bohlokwa go bona, go swana le go ntšha leino la bona la mathomo goba go hwetša seruiwaratwa.</p> <p>Bjale hlaloša gore yo mongwe le yo mongwe o tla dira phoustara ya gagwe yeo e bontšhago dilo tša go ikgetha tšeo e bego e le ditiragalo tša bohlokwa mo maphelong a bona. Kgonthiša gore ba na le kabo ya bokgabo gomme o dumelele nako sekolong le gae go feleletša, ka ge ba tla swanela ke go bolela ka ditiragalo le malapa a bona gape le kgonagalo ya go šomiša diswantšho.</p>	<p>Ditiragalo tša tatelano ya ditiragalo di tla fapafapana. Šomiša dirubriki tša ka fase go ela e sego semmušo mošongwana.</p>	<p>Puku ya Moithuti, pene / phensele</p> <p>Puku ya mošomo ya DBE</p> <p>Khateboto, dipene tša mebala, dikhrayone, dikero le digomaretši</p>

Kotara ya 1

Rubriki ya kelo ye e sego ya semmušo:

Moithuti o kgonne go:	✓	×
tatelano ya ditiragalo		
šomiša diswantšho le / goba diswantšho tša go bontšha ditiragalo		
hlola dihlogo go hlaloša ditiragalo		
go šomiša ka boiketlo mehuta ya bobegaditaba		
tšweletša phoustara ya bona ka mokgwa wa go kwagala go phapoši.		

Mošongwana wa 4

Puku ya Moithuti letlakala la 5

Šoma ka bowena

Tlhahli ya Mošongwana	Dikarabo tšeo di šišintšwego	Methopo
<p>Lebelela diswantšho le barutwana gomme o ba kgopele go hlaloša seo ba se bonago. Hlohleletša poledišano, hlaloša tlhalošo ya 'kgale' le 'gonabjale' ka maemong. Ge go kgonega, etla le selo se tee goba tše pedi goba diswantšho go tšwa kgale go bontšha barutwana bjalo ka matseno go pontšho ya bona gomme o bolele mošongwana.</p> <p>Hlaloša gore yo mongwe le yo mongwe o tla dumelelwa go tla le selo sa bona sa kgale go bontšha phapoši le go ba botšha ka sona. Ba dumelele go bolela ka dikgopolo gomme o kgonthiše gore ba tseba gore ba tla ba ba dira kabo neng.</p>	<p>Lenaneo la dilo tša go nyalana di tla fapafapana go ya le dilo tšeo di kgethilwego ke morutwana. Amogela diphere tša maleba ka moka tša dilo.</p>	<p>Puku ya Moithuti, pene / phensele</p> <p>Puku ya mošomo ya DBE</p> <p>Diswantšho tša tlaleletšo le/ goba dilo tša sebopego tšeo di bontšhago kgale le gonabjale.</p>

Mantšu
a maswa

Efa mehlala ya nnete ya ye nngwe le ye nngwe ge di dutše di bolelwa.

- **kgale** – selo se se šetšego se diragetše
- **gonabjale** – selo se se diregago ka nako ye
- **sa go kgahliša** – selo seo o nyakago go tseba ka sona, se goga šedi ya gago

Nako ya go utolla

Tlhalhi ya Mošongwana	Dikarabo tšeo di šišintšwego	Methodo
<p>Thoma ka go hlaloša gore phiramiti ke moago wa kgale. Ba botšiše gore dibopego tša hlakorepedi le hlakoretharo tšeo ba ka di bonago ke dife.</p> <p>Hlaloša gore bjale ba tla ithuta ka ga go thala moago wa phiramiti. O šomiša ditaelo tša Puku ya Moithuti, bontšha se ge ba dutše ba e dira mo botong, ka mokgwa wo bonolo wa kgato ka kgato. Kgonthiša gore barutwana ka moka ba feditše kgato ye nngwe le ye nngwe pele ba e ya go kgato ya go latela go fihla ge seswantšho se fedile.</p> <p>Bjalo o phatlalatša tege ya go ralola go barutwanaa gomme o ba kgopele go leka go dira phiramiti ya hlakoretharo. Ge ba swara bothata go bona ka go hlakoretharo, bontšha mohlala wa phiramiti ya hlakoretharo.</p>	<p>Wo ke mošongwana wa nnete woo o šomišago phiramiti ya hlakoretharo.</p>	<p>Puku ya Moithuti</p> <p>Rula ya didirišwa tša bokgabo, diphensele, pampiri, tege ya go raloka.</p>

Efa mehlala ya nnete ya ye nngwe le ye nngwe ge di dutše di bolelwa.

- **Maegepeta** – batho bao ba dulago Egepeta
- **phiramiti** – moago o mogolo woo o agilwego kgale woo o bopegilegoo bjalo ka khutlotharo.

A re lekoleng

Tlhahli ya Mošongwana	Dikarabo tšeo di šišintšwego	Methopo
<p>Hlaloša gore barutwana ba tla dira phoustara ka bona. E re ba bale le go latela ditaelo ba sa thušwe ke motho. Šomiša mabokgoni a bona a go šoma ba sa thušwe ke mothp gomme o kgopele thušo go ela legato la kwešišo le bokgoni bja go bala, go kwešiša le go latela ditaelo.</p> <p>Hlaloša gore go botšiša dipotšišo ke eng pele barutwana ba ka leka go araba potšišo ya 2. Ba botše gore ba nomore le go ngwala dipotšišo tša bona ka gare ga puku ya mošomo. Ke moka arola barutwana ka diphere gomme o dumelele nako ya botšiša dipotšišo le go rekota dikarabo. Efa morutwana yo mongwe le yo mongwe sebaka sa go abelana seo ba ithutilego sona go tšwa dipotšišong.</p>	<p>1. Diphoustara di tla fapana eupša di swanetše go akaretša dielemente ka moka tša Puku ya Moithuti ye e boletšwego. Šomiša lenaneo la tekolo go ela.</p> <p>2. Barutwana ba swanetše go dira dipotšišo tša bona tša maleba tše hlano ka ga tshedimošo ya motho, tšeo ba di ratago le tšeo ba sa di ratego. Lekola tšhomišo ye e nepagetšego ya mantšu a dipotšišo (kae, eng, neng, bjang, bjalobjalo) le tšhomišo ya maswaodikga. Dirabo tše di ngwadilwego di swanetše go elwa e sego semmuši go lebelela mopeleto, popopolelo le maswaodikga. Kabo ya se oba ithutilego sona ka mogwera wa bona e ka elwa bjalo ka kabo ya molomo (polelo).</p>	<p>Puku ya Moithuti</p> <p>Khateboto, dikhrayone, dikgatišobaka, dikero, segomaretši</p>

Dikoša/phasele/dipapadi

Papadi ya botong ya ka moka ka ga nna

Ka moo o ka ralokago: Arola barutwana ka dihlopha. Dira dikopi tša themplete ya papadi ya botong (Letlakala la Mošomo la 1). E re leloko le lengwe le lengwe la sehlopha le tle ka dipotšišo tša sererwa sa 1 – 2 go ngwala ka dipokong (go ya le ka nomoro ya barutwana ka sehlopheng), ba tlogela dikgoba tše di se nago selo. Dikgopolo tše dingwe ke tše tša dipotšišo tša sererwa ge barutwana ba nyaka tlhahlo:

- Naa papadi ya gago ya boto ye o e ratago kudu ke efe / papadi ya ka ntle / papadi ya onlaene?
- Naa papadi ye o e ratago kudu ke efe?
- Naa o dula le mang?

- Naa malekere a gago ao o ratago kudu ke afe?
- Naa kanegelo ye o e ratago kudu ke efe?
- Naa pontšho ya gago ya TV ye o e ratago kudu ke efe?
- Naa maikhutšo a o a ratago kudu ke afe?

Efa barutwana mataese le dikhaonthara. A ba šielane ka go dikološa le go araba dipotšišo ka ga bona go fihla ba fihla sekwereng sa mafelelo.

Naa o ka mpane wa?

Ka moo o ka ralokago: Papadi ye e ka segiša goba go naganišiša le go šoma gabotse bjalo ka 'go tsebana' go 'nolofatša' go gonwe. Barutwana ba swanetše go kgetha gare ga dikgetho tše pedi gomme ba fahlele dikarabo tša bona. Kgonthiša gore morutwana o mongwe le o mongwe o araba bonnyane potšišo e tee. Ge go se na nako, baa role ka dihlopha gomme o fe sehlopha se sengwe le se sengwe metsotso ye mmalwa go bolela dikarabo tša bona le ba bangwe. Go na le dikgopolo tša dipotšišo tše dintši mo onlaene. Dipotšišo tše dingwe ke tše:

- Naa go kaone go rutha le dišaka goba go robala le dinoga malaong?
- Naa go kaone go ya mengwaga ye lesome ya go feta goba mengwaga ye lesomo ya ka moso?
- Naa go kaone go ja lee le letala goba khunkhwane?
- Naa go kaone go ya maikhutšong lewatle goba sekgweng?
- Naa go kaone gore o kgone go fofa goba go se bonale?
- Naa go kaone go ba le roboto yeo e ka go direlago mošomo wa gae goba ye e ka go direlago mešomo ya gago?

'Lefase le dikologa letšatši' papadi ya tatelano ya ditiragalo

Ka moo o ka ralokago: E re barutwana ba eme ka didiko. Bea sediko se serolane pampiring goba karateng mo senthareng ya sediko go emela letšatši. Efa ngwana o mongwe le o mongwe Letlakala la Go šomela la Mothopo le phensele, tšeo ba di beago fase ka pele ga bona

Ba rute mantšu a koša ka tšhune ya khorase ya 'Molemi' ka mogobeng'.

Lefase le dikologa letšatši

Lefase le dikologa letšatši

Ngwaga o tee wa go tla o fetile

gomme re ba ba tee!

Mothaladi wa mafelelo wa temana o tla fetoga le phetogo ye nngwe le ye nngwe go

Kotara ya 1

dikologa 'letšatši' go pedi, tharo le nne, bjalobjalo.

Barutwana ba a opela ge ba dutše ba sepala ka go dira sediko go dikologa 'letšatši'. Ka morago ga phetogo ye nngwe le ye nngwe, ba ema ka pampiri ya bona gomme ba thala se sengwe se oba ka se dirago ka mengwaga yeo. (Dira dikakanyo tša histori tša bana ba mengwaga ye mennyane.) Mo mafelelong a mošongwana, barutwana ba ka bontšha tatelano ya bona ya ditiragalo ya histori.

Mošongwana wa 1

Go mošongwana wo o tla hloka dikgwele tša go raga, theipi goba tšhoko go swaya mo ba thomago mešongwana ya diatletiki.

Ruthetša ka go nepiša go hema (mohlala, go hemela godimo gomme o dire o ka re o butšwetša palune). Latela ka dikotlollo tše bonolo, o katološa matsogo le go koba letheka.

Mahlakore: Bea barutwana ka diphere gomme o re ba ragele kgwele pele le morago, ba šielana gare ga la ngele le la go ja.

Mošito: E re barutwana ba eme mo go thongwago ka mothaladi go kitima lebelo la segwera. Bontšha gore o khunamela bjang fase le go itokiša pele o kitima sekgoba se se kopana (ema gabotse...itokiše...sepela!).

Bjale e re ba eme mathomong gomme o hlaloše gore ba tla leka go tshela kgole ge ba thoma ka go fetoša maoto (bontšha papadi ya mofofo o motelele). E re ba leke se makga a mmalwa go fihla ba tseba gore ke leeto lefe ba kwago ba iketla go thoma ka lona. Fola ka go botša barutwana go kanama gomme ba nagana o ka re ba hema go swana le phešana ye bosana.

Rubriki ya kelo ye e sego ya semmušo:

Moithuti o kgonne go:	✓	×
kgatha tema go mešomo ya go ruthetša le go fola		
raga kgwele ka bobedi maoto a ngele le la go ja		
kgatha tema go mokitimo wo mokopana le dipalelelo tša mošito		
dira mofofo o motelele wa boiketlo ba thoma maemo.		

Mošongwana wa 1

Mošongwana wa 2: Go hlama le go hlatholla

Go šomiša dikoša tše bonolo tšeo barutwana ba di tsebago. E re ba ruthufatše mantšu a bona ka go opela mmogo, tša ditšhune le nako.

Bjale e re barutwana ba dule ditekeng tša bona. Ba tla dira dipatrone tša mošito ba šomiša moropa, ka moka kgahlanong e ditekeng tša bona le go betha matsogo a bona. Thoma ka go baruta mošito wo bonolo, mohlala, go betha matsogo gabedi ke moka gatee kgahlanong le ditekeng tša bona.

O ka katološetša se go mošito wo motelele ge barutwana ka moka ba kgona, ka go ngwala botong go ba tlwaetša go bala mošito.

Ke moka go tla thuša go hlaloša diphetho le dikhutšo.

Mehola ya dinoutso:

- Semiprifi (noutso ka moka): diphetho tše nne
- Minimi (seripagare sa noutso): meretheto ye mebedi
- Dikrotšhete (kotara ya noutso): moretheto o tee

Mehola ya khutšo:

- Khutšo ya semiprifi: meretheto ye mene
- Khutšo ya minimi: meretheto ye mebedi
- Krotšhete: moretheto o tee

Ge mošito o thomilwe, raloka papadi ya go diragatša ka go botša bana go bitša maina a bona ge mošito o direga. Se se ka kgokagantšhwa le sererwa le go katološa ka go bitša dijo tše ba di ratago kudu, diphoofolo le bjalo.

Go ya mafelelong, bontšha barutwana seswantšho gape go tšwa go Adamu a ruta bagwera ba gagwe go raloka papadi. Arola barutwana ka dihlopha gomme ba raloke karolo ya go ba mogwera wa go ithuta go raloka papadi. Ba hlohleletše go feteletša gomme ba ipshine ka moo papadi e ralokwago.

Rubriki ya kelo ye e sego ya semmušo:

Moithuti o kgonne go:	✓	×
opela koša ye e tsebegago mmogo		
dira mošito wo bonolo o šomiša moropa		
raloka papadi ya tiragatšo go mošito		
kgatha tema go go raloka karolo.		

Sererwa sa 2 Nna le bagwera

Lefelo la go ithuta	Nna le bagwera
Nako ya go ruta	<p>Diiri tše 12</p> <ul style="list-style-type: none"> Tsebo ya go Thoma le Boiketlo bja Motho le bja Leago – diiri tše 4 Bokgabo bja Boitlhamelo – diiri tše 4 Thuto ya Mmele – diiri tše 4
Methodo yeo e šišintšwego	Puku ya Moithuti; sekero; sekgomaretši; pene/diphensele; dipuku tša diswantšho le tshedimošo; dikarata tša go phadima; diphoustara; ditšhate; dibidio; Dilo tša 3D; DBE WB 1 letlakala la 4-5.
Dipoelo tša go ithuta	<p>Ge go fihlwa mafelelong a sererwa barutwana ba swanetše go ba ba kgona go:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kwešiša gore batho ba fapane Hlalosa kamoo o ka bago botho go motho yo mongwe Hlalosa dika tšeo di dirago gore e be mogwera yo mobotse Kwešiša gore re swanetše go hlompha barutiši le dikolo tša rena Tseba kamoo o ka bontšhago tlhompho le go thuša ba bangwe Kwešiša dikotsi tša bomphenyašilo go itlhompha Tseba go dira ketane ya melaetša.
Mabokgoni	<ul style="list-style-type: none"> Hlaola Bapetša Ikgokaganye Bokgoni bja go hlompha le go lebalela
Tsebo	<ul style="list-style-type: none"> Kwešiša gore batho ba fapane Hlalosa kamoo o ka bago botho go motho yo mongwe. Dika tšeo di dirago gore e be mogwera yo mo botse. Bohlokwa bja go hlompha barutiši le dikolo tša rena. Bohlokwa bja go hlompha le go thuša ba bangwe. Dikotsi tša bomphenyašilo go itlhompha. Tsela ya go dira ketane ya melaetša.
Mohola	<ul style="list-style-type: none"> Tlhompho Kwelobohloko Kgotlelelo
Maikutlo	Dinyakišišo le kgokagano

Tsebo ya motheo	Barutwana ba swanetše go kwešiša gore batho ba fapane le gore go bohlokwa go swara motho yo mongwe le yo mongwe ka botho, kwešišo le tlhompho.
Dipotšišo tša go nagana ka tsinkelo	Dipotšišo tša go nagana gabotse? Ke dika dife tšeo di dirago gore motho a be mogwera o mo botse? Re ka thuša batho ba bangwe bjang? Re bontšha bjang tlhompho go batho ba bangwe? Bomphenyašilo ke eng gomme bo kgoma bjang go ipona ga rena?
Kopanyo	Polelo ya ka gae: Go theeletša le go bolela: Polelo yeo e beakantšwego le yeo e sego ya beakanywa: Go abelana dikgopolo le maitemogelo le go laetša kwešišo ya dikgopolo; Bontšha kgokagano ya kgopolo ya go hlopha yeo e rutwago ka go Mmetse. Gape e ka kgokaganya le go ngwala dikhoutu le diroboto ge baithuti ba lemoga dipaterone tša seo se nago le tlhompho le go hloka tlhompho. Kgokagana go Khouta le diroboto. Baithuti ba latela sete ya ditaelo go bopa ketane ya pampiri.
Mekgwa ya go ruta	Poledišano, taetšo, taelo, go botšiša, kelo ya go se be ya semmušo
Kelo	Šomiša tlhokomedišišo go ela baithuti ka o tee ka o tee nakong ya mešongwana. Kelo e swanetše go ba ya go se be ya semmušo ebile e be ya go tšwela pele.
Rubriki	Bona dirubriki ka fase ga mešongwana ye e itšego. Ga go na kelo ya semmušo ya Mphato wa 2.

A re thome

Hlalošetša barutwana gore ba tla be ba ithuta ka bona le ka batho ba bangwe. Ka moka re fapane eupša go bohlokwa go swara bohle bjalo ka bao ba lekanago le ka botho, kwešišo le tlhompho. Ke moka o kgopele baithuti ba lebelele diswantšho gomme ba arabe dipotšišo.

Baithuti ba šoma ka diphere.

1. Re ka ba botho bjang go batho ba bangwe?

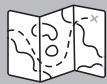
Dikarabo tša moithuti di tla fapana. Ba ka akaretša mehlala ya go swana le go abelana, go thuša, go dira selo se sebotse ntle le go kgopelwa.

2. O homotša bjang mogwera wa gago yo a ikwago a nyamile?

Dikarabo tša moithuti di tla fapana. Ithapele go bapala le bona, go ba gokarela, theeletša lebaka leo ka lona ba ka bago ba nyamile.

3. Ngwala dilo tše tharo tšeo o ka di dirago go dira gore ngwana yo moswa ka phapošing ya borutelo a ikwe a amogetšwe.

Dikarabo di tla fapafapana. Dikarabo tšeo di ka bago gona: Itsebiše go bona. Ba botšiše se sengwe ka bona. Ba laletše gore ba bapale le wena nakong ya go khutša. Ba bontšhe go dikologa sekolo.

Nako ya go utolla

Baithuti ba šoma ka bobona

1. O ikwa bjang ge o thuša ba bangwe?

Dikarabo tša baithuti di tla fapana: Ba swanetše go kgona go hlagiša gore go thuša ba bangwe go ba dira gore ba ikwe ba thabile, ba le botse, ba ikgantšha ka gore ba kgonne go direla motho yo mongwe selo se sebotse.

2. O ikwa bjang ge o thušwa ke ba bangwe?

Dikarabo tša barutwana di tla fapafapana. Dikarabo tšeo di ka bago gona di akaretša go ikwa o le botse ka wena, o lebogwa le go hlokomelwa.

- **Bogwera** – batho bao ba fetšago nako mmogo ka ge ba rata dilo tše di swanago

Mošongwana wa 2

Puku ya Moithuti letlakala la 11

Šoma ka bowena

Tlhahli ya mošongwana

Kgopela barutwana mantšu a mangwe mabapi le seo se dirago mogwera yo mobotse gomme o a ngwale letlapeng le lešweu go ba thuša ka mošomo.

Theetša ka kelohlolo ditšhišinyo le ge e le dife tša bošilo goba tše di sa hlomphegego gomme o di emiše ka go tia. Baithuti ba swanetše go araba dipotšišo tše di latelago.

1. Ngwala dika tše nne tše di dirago gore motho a be mogwera yo mobotse.
2. Ngwala dika tše nne tše di go dirago mogwera yo mobotse go bana ba bangwe.

Dikarabo tše di Šišintšwego

1. Dikarabo tša moithuti di tla fapana: Go thuša, go kwešiša, go se fele pelo, mosa, go hlokomela, go segiša, bj.bj.
2. Dikarabo tša moithuti di tla fapana: Go thuša, go kwešiša, go se fele pelo, mosa, go hlokomela, go segiša, bj.bj.

Methopo

Puku ya Moithuti; pene/phensele; puku ya go ngwalela

Boakaretši le go fapafapana

Boakaretši

Sepela ka phapošing ya borutelo go kgonthiša gore baithuti ka moka ba dira mošongwana.

Thuša baithuti ba bangwe le ba bangwe bao ba bonagalago ba swaragane le mošongwana.

Go fapafapana

Gopotša barutwana gore go na le dika tše dintši tša go fapana tše di dirago mogwera yo mobotse le gore ga go na dikarabo tše di nepagetšego le tše di fošagetšego. Seo se lego bohlokwa go motho yo mongwe se ka no se be sa bohlokwa gakaaka go motho yo mongwe.

Ge nako e dumela, leka gomme o be le poledišano ya ka phapošing mabapi le dika tše di fapanego tše di dirago mogwera yo mobotse. Naa dika tše bjalo ka potego le potego di bohlokwa kudu go feta go ba le metlae le go thaba?

Mošongwana wa 2

Šoma ka diphere

Tlhahli ya mošongwana

1. Barutwana ba swanetše go fetša sereto sa segwera.
 2. Dikgoba tše di se nago selo, baithuti ba swanetše go tlatša dika le ditiro tše bobedi bja bona ba naganago gore bagwera ba dithoto ba swanetše go ba le tšona. Lepokisi la mantšu le tla thuša barutwana.
- Baithuti ba abelana sereto sa bona le phapoši gomme ba akaretša ditiro.

Dikarabo tše di šišintšwego

Dikarabo tša moithuti di tla fapana eupša ba swanetše go šomiša mehlala yeo e filwego ka lepokising la mantšu.

Bontšha kopanyo le Sepedi.

Šomiša rubriki ye e lego ka mo tlase go sekaseka direto tša moithuti.

Methopo

Puku ya Moithuti; dipene/diphensele

Hwetša bidio go YouTube mabapi le gore ke ka lebaka la eng go le bohlokwa go ithuta go laola pefelo ya rena. Bolela ka godimo ga bidio le baithuti.

Boakaretši le go fapafapana

Boakaretši

Sepela ka phapošing ya borutelo go netefatša gore baithuti ka moka ba tšea karolo le go tlatša diphapoši direto tša bona tša segwera.

Theeletša go kgonthiša gore baithuti ka moka ba kgatha tema mošomong. Baithuti ba bangwe ba ka ikwa ba na le dihlong tša go dira ditiro pele ga phapoši, ba dira ditiro le bona go ba fa boitshepo bjo bo oketšegilego.

Go fapafapana

Gopotša barutwana gore ka moka re fapane, gore re swanetše go hlompha batho bao ba fapanego le gore go na le dika le ditiro tše dintši tše di fapanego tše di lego bohlokwa go bagwera. Mohlala, mo Afrika Borwa go na le maleme a semmušo a 11 gomme re swanetše go hlompha batho bao ba bolelago leleme le le fapanego le rena.

Ge nako e dumela hlohleletša barutwana go tšea karolo poledišanong ya ka phapošing mabapi le gore ke sereto sefe sa segwera seo se lego kaone. Barutwana ba tla ithuta gore ga go na mofenyi o tee. Go na le diphetogo tše dintši tše di fapanego tšeo ka moka di nepagetšego.

Rubriki ya go leka mošongwana: Lekola ka tsela ye e sego ya semmušo baithuti bao ba šomago ka bobedi (e sego tšobotsi ye e sa fetogego, šomiša ge go nyakega)

- **ditiro** – bolela, theeletša, raloka, thuša
- **maikutlo** – thabile, ratwa

Maiteko a go fokola	Maiteko a mangwe	Maiteko a mabotse
Sereto se sa felelago ka maiteko a manyane le go se ela hloko dintlha ka botlalo.	Sereto se phethilwe eupša e sego ka maiteko a magolo goba go ela hloko dintlha ka botlalo.	Sereto se phethilwe le go ngwalwa ka kelohloko le tlhokomelo ya dintlha.

Mošongwana wa 3

Puku ya Moithuti letlakala la 13

Šoma ka bowena

Tlhahli ya mošongwana

Baithuti ba swanetše go ngwala lefoko le le kopana mabapi le seo se diregago seswantšhong se sengwe le se sengwe. Baithuti ba swanetše go bolela gore ke seswantšho sefe seo se bontšhago seka se se botse sa go ba mogwera.

Dikarabo tšeo di Šišintšwego

Seswantšho sa mathomo: Baithuti ba swanetše go lemoga gore mogwera yo mongwe o thuša mogwera yo mongwe. Ye ke seka se sebotse.

Seswantšho sa bobedi: Baithuti ba swanetše go lemoga gore sehlopha sa bagwera se kgapeletša moithuti yo mongwe ka ntle. Ye ga se seka se sebotse sa mogwera.

Methopo

Puku ya Moithuti; pene/phensele; puku ya go ngwalela

Kotara ya 1

Boakaretši le go fapafapana

Boakaretši

Baithuti ba bangwe ba ka katana le go bala le go ngwala polelo ka bobona. Kgotlelela pelo gomme o thuše barutwana bao ba katanelago. Bala mantšu a lepokising la mantšu ka go hlaboša gomme o bolele ka tlhalošo ya ona.

Go fapafapana

Baithuti ba swanetše go hlohleletšwa go tšweletša maikutlo a bona mafokong a bona. Ba swanetše go tswalanya maikwelo a fošagetšego a bjalo ka pefelo le dika tše mpe tšeo ba swanetšego go ba le tšona go mogwera le maikwelo a mabotse a go swana le lethabo le dika tše dibotse tšeo ba swanetšego go ba le tšona go mogwera.

Ge e ba nako e dumela, diriša YouTube go hwetša dibidio tšeo di gatelelago dika tše di fapanego le dika tša bagwera ba ba botse tšeo o ka di bogelago.

Mošongwana wa 4

Šoma ka diphere

Tlhahli ya mošongwana

Baithuti ba swanetše go araba dipotšišo tše di latelago.

1. Ke dikarata dife tšeo di bontšhago tlhompho go morutiši le sekolo?
2. Ke dikarata dife tšeo di bontšhago go hloka tlhompho go barutiši le sekolo?

Dikarabo tšeo di Šišintšwego

1. Go ba botho go bana ba bangwe, go latela melao ya sekolo, go fetša mošomo wa ka wa sekolo, go dumediša morutiši wa rena ge re ba bona.
2. Go thala tafoleng le setulong sa ka, go se dire mošomo wo ke swanetšego go o dira, go hloka mekgwa go barutiši, go hloka mekgwa go bana ba bangwe.

Methopo

Puku ya Moithuti; puku ya go itšhidulla; dikarata tša go phadima; dipene/diphensele.

Boakaretši le go fapafapana

Boakaretši

Baithuti ba bangwe ba ka katana le go beakanya dikarata tša go phadima ka tatelano ye e nepagetšego. Kgotlelela pelo gomme o thuše barutwana bao ba katanelago.

Go fapafapana

Baithuti ba swanetše go hlohleletšwa go beakanya dikarata tša go phadima ka tatelano yeo ba e ratago ntle le go swaiwa diphošo.

Ge nako e dumela ba le poledišano ya ka phapošing ka ga dilo ka moka tše di fapanego tše di ka dirwago go hlomphe batho.

Boakaretši le go fapafapana

Kamoo re bontšhago tlhompho go barutiši le sekolo sa rena	Kamoo re bontšhago go hloka tlhompho go barutiši le sekolo sa rena
Ka mehla dumediša barutiši ba rena ge re ba bona.	Go thala tafola le setulo sa ka.
Ka mehla re phetha mošomo wa rena wa sekolo.	Go se dire mošomo wo ke swanetšego go o dira.
Go ba botho go bana ba bangwe.	Go ba le mekgwa e mebe go barutiši.
Go latela melao ya sekolo.	Go ba le mekgwa e mebe go bana ba bangwe.

Bontšha kgokagano ya kgopolo ya go hlopha yeo e rutwago ka go Mmetse. Gape e ka kgokaganya le go ngwala dikhoutu le diroboto ge baithuti ba lemoga dipaterone tša seo se nago le tlhompho le go hloka tlhompho.

- **Tlhompho** – go ba botho go batho le go latela melao. Ke go swara batho ka fao o ratago go swarwa ka gona
- **Go hloka tlhompho** – go dira ka mekgwa wa go hloka mekgwa le go se sware batho gabotse

Mošongwana wa 5

Puku ya Moithuti letlakala la 16

Šoma ka diphere

Tlhahli ya mošongwana

1. Bana ba bontšha bjang tlhompho go batho ba bangwe?
2. Baithuti ba swanetše go dira phoustara ka pente go bontšha tlhompho. Ba kgetha ye nngwe ya dikgopolo go tšwa diswantšhong tše, goba ba šomiša kgopolo ya bona.
3. Baithuti ba botša phapoši ka phoustara ya bona.

O ka dira pontšho ya lebota ya diphoustara ge di fedile.

Dikarabo tšeo di Šišintšwego

1. Ka go hlompha batho, ka go thuša batho, ka go boloka diphapoši tša rena tša borutelo le magae di le bothakga le go hlokomela batšofadi.
2. Šomiša rubriki go laetša gore baithuti ba fihlelela dikelo tša dipotšišo tša 2 le 3.

Methopo

Puku ya Moithuti; pampiri; dipene/diphensele; didirišwa tša bokgabo tšeo baithuti ba di hlokago bakeng sa diphoustara tša bona.

Boakaretši le go fapafapana

Boakaretši

Baithuti ba bangwe ba ka kgetha go šomiša dikere go dira diphoustara tša bona. Baithuti ba bangwe ba ka goga boima go šomiša dikero ka tshwanelo. Bea baithuti ka diphere gore bao ba nago le taolo ye botse ya ditho tša mmele gomme ba thuše baithuti bao ba nyakago go tlwaetšwa.

Go fapafapana

Gopola gore diphoustara tša baithuti ka moka di tla fapana. Hlohleletša baithuti gore ba be le bokgoni bja go hlama.

Mošongwana wo o ka katološetšwa baithuti bao ba nyakago nako ya tlaleletšo.

Rubriki ya go leka mošongwana: Ntle le ka semmušo leka baithuti ba šoma ka diphere.

Maiteko a go fokola	Maiteko a mangwe	Maiteko a mabotse
Phoustara ga se ya dirwa gabotse gomme dipotšišo ga se tša rarollwa.	Phoustara e phethilwe gomme dipotšišo di arabilwe eupša e sego maiteko a mantši ao a dirilwego.	Phoustara e tladišwe gomme dipotšišo di arabilwe ka kelohloko le tlhokomelo ya dintlha.

Mošongwana wa 6

Puku ya Moithuti letlakala la 17

Šoma ka bowena

Tlhahli ya mošongwana

dipotšišo tše di latelago.

1. Naa Zac o bontšha tlhomphe goba ga a hlomphe Mna. Anwar?
2. Ge nkabe o le Mna Anwar na o be o tla thabela karabo ya Zac?
3. Zac o swanetše go dira eng ka morago ga moo?
4. Baithuti ba swanetše go itira eka ke bona Zac gomme ba direle Mna. Anwar karata.

Karata e swanetše go akaretša:

- Molaetša wa Morena Anwar gore a re tshwarelo.
- Tshepišo go Mna. Anwar gore o ka se bolele le yena gape ka tsela yeo.
- Seswantšho seo se tlogo go dira gore Mna.

Dikarabo tše di Šišintšwego

1. O bile le go hloka tlhomphe go Morena Anwar.
2. Aowa, Morena Anwar o be a tla nyamišwa le go nyama. (Dikarabo tša moithuti di ka fapana.)
3. A ka re tshwarelo ka go se itshware ka tsela yeo a bego a swanetše go itshwara ka yona.

Šomiša rubriki ya karata yeo e bontšhago dikelo tše di lego ka mo tlase.

Methopo

Puku ya Moithuti, pene/phensele; puku ya go ngwalela

Boakaretši le go fapafapana

Boakaretši

Sepela ka phapošing ya borutelo go netefatša gore baithuti ka moka ba tšea karolo, ba araba dipotšišo le go dira dikarata tša bona.

Go fapafapana

Gopotša barutwana gore re tšwa ditlogong tše di fapanego. Hlohleletša barutwana go bolela ka dikarata tše di fapanego tšeo ba di rometšego le go di amogela. Go abelana maitemogelo a motho ka noši go hlohleletša kwešišo le kwelobohloko ka phapošing ya borutelo.

Mošomo wo o ka katološwa go baithuti bao ba nyakago nako ya tlaleletšo.

Ge e ba nako e dumela, kgothaletša poledišano mabapi le mehuta e fapa-fapanego ya dikarata tšeo di ka romelwago bathong. Ka mohlala, dikarata tša letšatši la matswalo le dikarata tša go lebogiša. Botšiša barutwana gore go amogela ye nngwe ya dikarata tše go dira gore batho ba ikwe bjang.

Rubriki ya go leka mošongwana: Lekola baithuti ka botee ka mokgwa wo o sego wa semmušo.

Maiteko a go fokola	Maiteko a mangwe	Maiteko a mabotse
Ditaelo ga se tša latelwa goba ga se tša dirwa gampe.	Ditaelo di ile tša latelwa le go phethwa eupša e sego maiteko a magolo ao a dirilwego.	Ditaelo di ile tša latelwa le go phethwa ka kelohloko le tlhokomelo ya dintlha.

Bontšha kgokagano ya kgopolo ya go hlopha yeo e rutwago ka go Mmetse. Gape e ka kgokaganya le go ngwala dikhoutu le diroboto ge baithuti ba lemoga dipaterone tša seo se nago le tlhompho le go hloka tlhompho.

- **tšhepišo** – go bolela gore o tla dira goba o ka se dire selo

Mošongwana wa 7

Puku ya Moithuti letlakala la 17

Šoma ka bowena

Tlhahli ya mošongwana

1. Baithuti ba swanetše go latišiša seatla sa bona ka pukung ya bona.
2. Baithuti ba swanetše go ngwala ditiro tše hlano tše ba ka di dirago tše di tlogo thuša le go bontšha tlhompho go ba bangwe.
3. Baithuti ba swanetše go ngwala tiro e tee monwaneng wo mongwe le wo mongwe.

Dikarabo tše di Šišintšwego

1. Baithuti ba swanetše go latišiša seatla sa bona ka pukung ya bona.
- 2 le 3. Dikarabo tša moithuti di tla fapana: E ka akaretša go abelana, go akaretša le ba bangwe dipapading tša rena, go amogela bagwera ba bafsa, go bontšha botho, go thuša batho ba bagolo, go thuša bagwera, go amogela batho ka seo ba lego sona.

Šomiša rubriki ye e lego ka mo fase go ela mošomo wa moithuti.

Methopo

Dipuku tša Moithuti; pene/phensele; puku ya mošomo

Boakaretši le go fapafapana

Boakaretši

Baithuti ba tla ba le bokgoni bja bokgabo bjo bo fapanego. Hlohleletša baithuti go ba le boithamelole le go boledišana ka mošomo wa bona le go ananya dikgopolo.

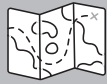
Go fapafapana

Šomiša mošomo go laetša barutwana gore batho ba bangwe ke ba letsogo la ngelegomme ba bangwe ke ba letsogo le go ja. Re fapane eupša ka moka re a swana!

Baithuti ba go ithuta ka pela ba ka boeletša boitšhidullo ba šomiša seatla sa bona se sengwe gomme ba leka go tla ka ditsela tše dingwe tše ba ka thušago le go bontšha tlhompho go ba bangwe.

Rubriki ya go leka mogwana: sekaseka baithuti ka botee ka mokgwa wo o sego wa semmušo.

Maiteko a go fokola	Maiteko a mangwe	Maiteko a mabotse
Go thala ga se gwa dirwa goba ga se gwa dirwa gampe. O na le bothata bja go thala go dikologa seatla.	Go thala go phethilwe eupša e sego maiteko a mantši ao a dirilwego. A ka kgona go thala go dikologa seatla, eupša e sego ka kgodišego.	Go thala go phethilwe ka tlhokomelo le ka tlhokomelo ya dintlha. Ka kgodišego o goga go dikologa seatla.

Nako ya go utolla

Puku ya Moithuti letlakala la 18

Šoma ka diphere.

Ge e ba o thuša motho yo mongwe, naa o swanetše go letela selo se se itšego ka go bušetša?

Morutiši go hlahla poledišano. Barutwana ba swanetše go lemoga gore go thuša motho ga go bolele gore o tla hwetša se sengwe ka go bušetša. Gantši re thuša batho ka gobane re bona e le selo se se swanetšego

Mošongwana wa 8

Puku ya Moithuti letlakala la 18

Šoma ka diphere

Tlhahli ya mošongwana

Baithuti ba swanetše go araba dipotšišo.

1. Naa go direga eng mo seswantšhong se?
2. O be o tla ikwa bjang ge bana ba bangwe ba be ba ka go dira se?
3. Ke mang yo a ka re thušago ge e ba re kgoelwa?
4. Re ka dira bjang gore batho ba ikwe ba le kaone ka bona?

Dikarabo tšeo di Šišintšwego

1. Bana ba kwera moithuti yo mongwe le go mo tlaiša. Moithuti o kwa a nyamile ebile o a lla.
2. Karabo ya moithuti e tla fapana: O nyamile, o befetšwe, o nyamile, o gakanegile.
3. Batho bao re ba tshepago ba ka re thuša: Batswadi, borakgolo le bomakgolo, barutiši.
4. Re ka ba botša ka moo ba kgethegilego ka gona: mohlomongwe ba bohlale, ba na le bokgoni papading, ba na le bokgoni bja mmimo. Re ka lemoga ge ba dirile selo seo ba swanetšego go ikgantšha ka sona: ba phethile mešomo ya ka gae, ba thušitše mogwera, ba hlokometše bana babo bona, ba feditše mošomo wa bona wa gae ka bobona, ba bala puku ka bobona.

Methodo

Puku ya Moithuti; puku ya go ngwalela; dipene/phensele

Boakaretši le go fapafapana

Šomiša mošomo wo go hlohleletša barutwana go botša motho yo mogolo ge e ba ba tlaišwa.
Gopotša barutwana gore go tlaiša ba bangwe ka ge ba fapane ga go amogelege.

Ge nako e dumela e ba le poledišano ya ka phapošing mabapi le ditsela tše di fapanego tšeo batho ba ka tlaišwago ka tšona le kamoo e ba dirago gore ba ikwe ka gona.

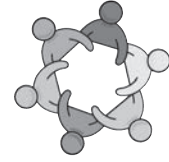

Bontšha kgokagano ya kgopolo ya go hlopha yeo e rutwago ka go Mmetse. Gape e ka kgokaganya le go ngwala dikhoutu le dirobotu ge baithuti ba lemoga dipaterone tša seo se nago le tlhompho le go hloka tlhompho.

- **Go kgoa - go bolela goba go dira dilo tše mpe go ba bangwe**
- **Go ipona ga rena - tsela yeo o ikwago ka yona ka wena**

Mošongwana wa 9

Puku ya Moithuti letlakala la 19

Šoma ka dihlopha

Tlhahli ya mošongwana

Baithuti ba tla dira ketane ya melaetša ye e tiilego.

Ditaelo:

1. Kgaola letlakala le lengwe le le lengwe la mebala ka dithipa tše hlano.
2. Neela moithuti yo mongwe le yo mongwe seripa se tee
3. Moithuti yo mongwe le yo mongwe o swanetše go ngwala fase e ka ba:
 - Tsela e nngwe ya go thibela go kgoa goba
 - Tsela e nngwe ya go bontšha tlhompho go ba bangwe.

4. Dira gore strip e be kgokagano gomme o kgokaganye dithipa ka moka ka stapler.

5. Kgabiša phapoši ya borutelo ka diketane tše tiilego tša melaetša.

Kgokagano ya go Khouta le diroboto. Baithuti ba latela sete ya ditaelo go bopa ketane ya pampiri.

Dikarabo tšeo di Šišintšwego

Baithuti ba dira ketane ya melaetša ye e tiilego ka go latela ditaelo.

Methopo

Puku ya Moithuti; pampiri ya mebala e fapaneng; dipene tša mebala; sekero; stapler.

Boakaretši le go fapafapana

Boakaretši

Netefatša gore baithuti ka moka sehlopheng se sengwe le se sengwe ba šoma mmogo le go tsenela.

Go fapafapana

Diriša mošomo wo go bolela ka go hlompha ba bangwe.

1. Dikarabo tša baithuti di tla fapana: Botho, go tshepega, go se fele pelo, go kwešiša, yo a thušago.
2. Dikarabo tša baithuti di tla fapana: Ka go amogela batho bao ba ka bago ba fapana le rena, ka go ba le maitshwaro le go thuša, ka go boloka phapoši ya rena ya borutelo, sekolo le legae di le bothakga le ka bothakga, ka go theeletša le go latela ditaelo, ka go dira gore batho ba ikwe ba akaretšwa.
3. Go kgoa go dira gore batho ba ikwe **gampe** ka bona.
4. Dikarabo tša barutwana di tla fapafapana. Dikarabo tšeo di ka bago gona di ka akaretša go batamela morutiši bakeng sa thušo.

Dikoša/phasele/dipapadi

Puku ya Moithuti letlakala la 22–24

1. Go ekiša maikutlo

Ditiro le dipapadi tša tlaleletšo

1. Go ekiša maikutlo

Ngwala maina a maikutlo a go fapana go swana le manyami, lethabo, pefelo le lethabo dikarateng. Aroganya baithuti ka dipara gomme o dire gore motho o tee ka gare ga para ye nngwe le ye nngwe a diragatše maikutlo go yo mongwe. Yo mongwe o swanetše go akanya gore ke maikutlo afe ao a diragatšwago. Ba ka tšhentšhišana.

2. Go bolela “aowa” go bakgoa

Hwetša bidio go YouTube yeo e bontšhago ditsela tše di fapanego tše baithuti ba ka kgoa ka tšona.

Sehlopha se ka dira lenaneo la ditsela tše baithuti ba tlaišwago ka tšona.

Ke moka ba ka diragatša ba gana momphenyašilo ka dihlopha.

3. Bapala Upuca

Pele o thoma kgonthiša gore klase e phetha mediro ye mengwe ya go otlolla ya go ruthetša.

Gomme bapala Upuca (maswika a lesome). Upuca ke papadi ya setlogo gomme e tsebja gape bjalo ka Diketo.

Upuca e bapalwa ke dibapadi tše pedi gomme e ka bapalwa ka maswika goba dimabole. Dibapadi di swanetše go tsenya mafsika a magolo goba mabole ka gare ga sediko seo se thadilwego fase.

Ke moka sebakadi sa mathomo se lahlela leswika le tee moyeng gomme se swanetše go leka le go swara maswika a mantši ka mo go kgonegago go tšwa sedikong pele se swara leswika ka seatleng se tee gape. Sebakadi seo se nago le maswika a mantši se thopa sefoka sa papadi.

4. Ke tšwaetše taolo le kgokaganyo – go šoma ka diphere go lekalekanya ka leoto le tee (mošomo wa go abelana)

5. Opela koša ya “If you’re happy and you know it” bjalo ka klase

Hwetša bidio go YouTube gomme o opele koša le sehlopha ka ditiro.

6. Mošomo wa sehlopha wa go re aowa go bakgoa

Go šoma bjalo ka phapoši baithuti ba swanetše go dira diband tša matsogo tša go lwantšha bo kgoa. O tla hloka distripi tša pampiri, dipene/diphensele le stapler.

Moithuti yo mongwe le yo mongwe o swanetše go tšea sitripi se tee sa pampiri.

Pampiring ba ka ngwala molaetša goba ditshwayotshwayo ka ga bokgoa. Mohlala: “fediša bokgoa bjale”, “bokgoa bo fošagetše” goba “bakgoa ke makgopo”.

Baithuti ba ka phutha mafelelo a mabedi a dithipa tša pampiri go dikologa matsogo a bona gomme oa šomiša setapa go di tiiša mmogo.

Letlakala la mošomo 1 bogwera le tlhompho

Leina le sefane:

Mphato:

Letšatšikgweedi:

- I. Šomiša mantšu a ka lepokising go feleletša mafoko.
- a) Bagwera ba swanetše go go dira gore o ikwe o _____ .
 - b) Re swanetše go swara batšofadi ka _____ .
 - c) Re swanetše go swara batho ka moka ka _____ le _____ .
 - d) Batho ka moka ke _____ .

botho go hlokomela
go hloka botho go hloka tlhompho
tlhompho go se be bohlokwa
go ba yo a kgethegilego

Letlakala la mošomo la 2

Leina le sefane:

Mphato:

Letšatšikgwedi:

- I. Bolela gore ke mafoko afe ao a latelago a sego nnete le gore ke afe a maaka.
 - a) Mogwera o go dira gore o ikwe gabotse ka wena.
 - b) Mogwera o go dira gore o dire dilo tšeo o sa nyakego go di dira.
 - c) Batho ka moka ba swanetše go swarwa ka tlhompfo.
 - d) Re swanetše go hlokomela batšofadi.
 - e) Kgoa ke motho wa go loka.

Sererwa sa 3 Motho yo mongwe le yo mongwe o kgethegile

Nako ya go ruta	Diiri tše 12 <ul style="list-style-type: none"> Tsebo ya go Thoma le Boiketlo bja Motho le bja Leago – diiri tše 4 Bokgabo bja Boitlhamelo – diiri tše 4 Thuto ya Mmele – diiri tše 4
Methopo yeo e šišintšwego	Puku ya Moithuti; seširo sa mahlo; kgwele ya thenese; lekala/thupa; khatebote ya bofefo; phentshele; dikherayone; dipene tša mebala; sekero; elastiki; DBE WB1 letlakala la 6-7.
Dipoelo tša go ithuta	Ge go fihlwa mafelelong a sererwa barutwana ba swanetše go ba ba kgona go: <ul style="list-style-type: none"> Hlaloša seo mantšu a go swana le a go se swane a se bolelago Kwešiša gore motho yo mongwe le yo mongwe o fapane eupša o sa dutše a kgethegile Kwešiša gore batho ba go fapana ba bolela maleme a go fapana le go ja dijo tša go fapana Hlaloša gore bogole ke eng le gore batho bao ba golofetšego o ka ba swara bjang Hlaloša gore mogale ke eng le gore ke eng seo se dirago gore motho e be mogale.
Mabokgoni	<ul style="list-style-type: none"> Tlhathollo Bapetša Hlama Ikgokaganye
Tsebo	<ul style="list-style-type: none"> Batho Dilo tšeo di thušago batho (di-crutch, digalase tša mahlo, dithušo tša go kwa, ditulo tša digole bjalobjalo.) Bogolofadi le ka moo ba o ka swarago batho bao ba golofetšego Ke eng seo se dirago gore motho e be mogale.
Mohola	<ul style="list-style-type: none"> Tlhompho Kwelobohloko
Maikutlo	Go botšiša le kgokagano, go kwešiša le go hlokomela ba bangwe
Tsebo ya motheo	Barutwana ba swanetše go kwešiša gore batho ba fapane le gore go bohlokwa go swara motho yo mongwe le yo mongwe ka botho, kwešišo le tlhompho.

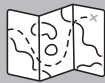
Dipotšišo tša go nagana ka tsinkelo	Ke dilo dife tšeo di swanago le tšeo di sa swanago bathong? Bogolofadi ke eng? Re ka thuša bjang batho bao ba golofetšego? Mogale ke eng? Ke eng seo se dirago gore motho e be mogale? Ke bomang bo mogale ba gago?
Kopanyo	Seisimane: go šomiša tlotlontšu go bolela ka bagale le go thuša ba bangwe
Mekgwa ya go ruta	Poledišano, taetšo, taelo, go botšiša, kelo ya go se be ya semmušo
Kelo	Šomiša tlhokomedišišo go ela baihuti ka o tee ka o tee nakong ya mešongwana. Kelo e swanetše go ba ya go se be ya semmušo ebile e be ya go tšwela pele.
Rubriki	Bona dirubriki ka fase ga mešongwana ye e itšego. Ga go na kelo ya semmušo ya Mphato wa 2.

A re thome

Thoma ka go hlaloseša baithuti gore mo hlogotaba ye re tla be re ithuta ka seo se re dirago gore re be ba kgethegilego. Hlalosa gore ka moka ga rena re na le bohlale le bokgoni bjo bo fapanego le gore re swanetše go hlompha batho ba bangwe.

Baithuti ba swanetše go lebelela diseswantšho gomme ba arabe dipotšišo tša go latela.

1. Ke eng seo se dirago gore batho bao ba lego diswantšhong ba be ba kgethegilego? Dikarabo di tla fapafapana. Baithuti ba swanetše go dumelelana ka gore batho bao ba lego diswantšhong ka moka ba fapane ebile ba na le bohlale le bokgoni bjo bo fapanego.
2. Ke eng seo se go dirago gore o be yo a kgethegilego? Dikarabo di tla fapafapana. Baithuti ba swanetše go hlohleletšwa go bolela maina a dika tša bona tše di kgethegilego.
3. Ke'ng seo se dirago gore bagwera ba gago ba be ba kgethegilego? Dikarabo di tla fapafapana. Dikarabo tšeo di ka bago gona di ka akaretša botho, potego, metlae, bjalo bjalo.

Nako ya go utolla

Šoma ka diphere.

1. Baithuti ba swanetše go penta ntlha ya monwana ya bona ka pente ya mebala ya meetse gomme o e tobeletše letlakaleng.
2. Baithuti ba swanetše go lebelela ka kelohloko kgatišo ya menwana ya bona le kgatišo ya menwana ya mogwera wa bona.
3. Naa di bonala di swana? Baithuti ba swanetše go dumelelana ka gore ga ba lebelege go swana.

Hlalošetša baithuti gore dikgatišo tša menwana tša motho yo mongwe le yo mongwe di a fapana le gore dikgatišo tša menwana di šomišwa go hlaola batho.

- **E Kgethegilego** – selo seo se re dirago gore re fapane go batho ba bangwe
- **Kgatišo ya menwana** – mokgwa wa maswao ao a dirilwego ke dintlha tša menwana ya rena

Mošongwana wa 1

Šoma ka bowena

Tlhahli ya mošongwana	Dikarabo tšeo di Šišintšwego	Methopo
<p>Baithuti ba swanetše go sepelasepela ka phapošing ya borutelo gomme ba hwetše dilo tšeo</p> <p>di swanago e bile di fapanago gare ga bona le baithutimmogo le bona.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hwetša motho yo a nago le moriri wo o swanago le wa gago. 2. Hwetša motho yo a ralokago dipapadi tše di fapanego le tša gago. 3. Hwetša motho yo a aparago digalase tša mahlo. 4. Hwetša motho wa botelele bjo bo swanago le bja gago. 	<p>1, 2, 3 le 4. Dikarabo di tla fapafapana. Baithuti ba tla hwetša batho ba go fapana bao ba hlaolago dilo tše itšego le bona.</p>	<p>Puku ya Moithuti.</p>
<p>Boakaretši le go fapafapana</p>	<p><u>Boakaretši</u></p> <p>Sepela go dikologa ka phapošing ya borutelo go kgonthiša gore baithuti ka moka ba kgatha tema, ba araba dipotšišo le go hwetša baithuti ba bangwe bao ba sepelelanago le seo ba se nyakago. Kgonthiša gore ga go moithuti yo a kwerwago ka ge a apara digalase.</p>	<p>Mošongwana wo o ka katološetšwa ge go na le nyakago ya nako ya tlaletšo. O ka oketša dipotšišo godimo ga lenaneo la baithuti ba ka pela mola o thuša baithuti ba go nanya.</p>
	<p>Theeletša go kgonthiša gore baithuti ka moka ba kgatha tema mošomong. Baithuti ba bangwe ba ka ikwa ba na le dihlong tša go tšea karolo le baithuti ba bangwe. O ka lebogiša baithuti le go ba thuša go ba fa boitshepho bjo bo oketšegilego.</p> <p><u>Go fapafapana</u></p> <p>Gopotša baithuti gore ka moka re fapane eupša ka moka re kgethegile ebile re na le dika le dimelo tša rena tše di kgethegilego. Re swanetše go ithuta go hlomphe batho bao ba fapanego.</p>	

Rubriki ya go leka mogwana: Ela baithuti ka mokgwa wo e sego wa semmušo bao ba šomago ka o tee ka o tee.

Maiteko a go fokola	Maiteko a mangwe	Maiteko a mabotse
Moithuti ga se a tšea karolo ebila ga se a araba dipotšišo.	Moithuti o ile a tšea karolo eupša ga se a araba dipotšišo ka moka ka mo go kgotsofatšago.	Mošomo o phethilwe gomme moithuti o tšere karolo ebile a araba dipotšišo ka moka ka tsela ye e kgotsofatšago.

Mantšu a maswa

- **Go swana** – dilo tšeo di swanago
- **Diphapano** – dilo tšeo di sa swanago

Mošongwana wa 2

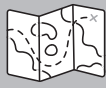
Puku ya Moithuti letlakala la 25

Šoma ka diphere

Tlhalhi ya mošongwana	Dikarabo tšeo di Šišintšwego	Methopo
Baithuti ba swanetše go araba dipotšišo. 1. Mmago Entle o bolela leleme lefe? 2. O bolela leleme lefe ka gae? 3. Ke dijo dife tšeo di lego tafoleng tšeo o ratago go di ja?	1. Sethosa. 2. Dikarabo di tla fapafapana. 3. Dikarabo di tla fapafapana. Dikarabo tše di kgonegago: sekotlelo sa bogobe, chakalaka, merogo ya go swana le butternut goba mokopu, mafela, dirollo tša borotho le tart ya maswi.	Puku ya Moithuti; dipene/ diphensele; puku ya go ngwalela
Boakaretši le go fapafapana	Boakaretši Baithuti ba tla ba le maitemogelo a go fapana ka maleme le dijo. Ga se baithuti ka moka bao ba ka bago ba bile le maemo a godimo a go ja mehuta ka moka ya dijo tše di fapanego tšeo di lego diswantšhong. Hlohleletša baithuti go bolela ka maitemogelo a bona.	Ge nako e dumela leka go hwetša bidio go YouTube yeo baithuti ba ka e bogelago ka ga mehuta ka moka ya dijo tše di fapanego tšeo di jewago nageng ya gabo bona. O ka bolela gape ka dijo tšeo di jewago dinageng tše dingwe, go swana le India goba Amerika.

	<p>Baithuti ba ka lemoga gore lapa la Entle le na le bomme ba babedi. Se se ka šomišwa bjalo ka sebaka sa go boledišana le baithuti gore malapa ka moka a ka lebelega a fapana gannyane, eupša a sa swana ka tsela yeo a ratanago le go hlokomelana ka yona. Baithuti ba swanetše go hlohleletšwa go abelana tshedimošo ye ntši ka ga malapa a bona le ka fao lapa la bona le ka fapanago ka gona ge ba rata. Gopola go ela hloko gore baithuti ba bangwe ba ka no se nyake go bolela ka malapa a bona le gore sephetho se se swanetše go hlomphiwa.</p>
	<p>Go fapafapana Gopola gore Afrika Borwa ke naga ya go ba le fapafapano yeo e nago le maleme a semmušo a 11. Thuša baithuti bafe goba bafe bao ba gogago boima. Gape go na le dijo tše di fapafapanego tše di bego di ka jewa braaing goba dikopanong tša lapa. Hlohleletša baithuti go abelana maitemogelo a bona.</p>

Nako ya go utolla

Šoma ka bowena.

MaAfrika Borwa a bolela maleme a mantši a go fapana. Polelo ya diatla gape ke polelo ya semmušo mo Afrika Borwa.

Baithuti ba swanetše go ngwala maleme a mararo ao ba a tsebago. Dikarabo di tla fapafapana. Gopotša baithuti gore go na le maleme a mantši a semmušo mo Afrika Borwa go akaretša le Braille. Bolela ka seo Braille e lego sona le kamoo e thušago batho bao e lego difofu.

- **Braai** – go apea nama godimo ga magala a bulegilego
- **Melktert** – sejo sa Afrika Borwa swikiri sa seo se nago le pastry ye bose yeo e tletšego ka custard

Mošongwana wa 3

Puku ya Moithuti letlakala la 26

Šoma ka diphere

Tlhahli ya mošongwana	Dikarabo tšeo di Šišintšwego	Methopo
Baithuti ba swanetše go tšea sephetho sa gore selo se sengwe le se sengwe mo diswantšhong se thuša batho bjang.	<p>Seswantšho sa 1: Digalase di thuša batho go bona.</p> <p>Seswantšho sa 2: Walker o thuša batho go sepela.</p> <p>Seswantšho sa 3: Dimpša tša tlhahlo di thuša batho go sepela le go hwetša tsela ya bona. Lepara le lešweu le thuša batho go tseba gore motho o fufetše gomme o nyaka thušo.</p> <p>Seswantšho sa 4: Dithušo tša go kwa di thuša batho go kwa.</p>	Puku ya Moithuti; dipene/ diphensele; puku ya go ngwalela.
Boakaretši le go fapafapana	<p>Boakaretši</p> <p>Hlohleletša baithuti go abelana dikarabo tša bona le go hlaloša ka fao ba fihleletšego diphetho tša bona. Baithuti ba go ithuta ka pela bao ba fetšago mošomo ba ka kgopelwa go thala lenaneo la dithušo tše dingwe le didirišwa tšeo di thušago batho bao ba golofetšego.</p> <p>Go fapafapana</p> <p>Gopola gore dikarabo tša moithuti di ka fapana. Ga se baithuti ka moka bao ba ka bago ba bone mpša ya go hlahla goba sedirišwa sa go thuša go kwa. Thuša baithuti bafe goba bafe bao ba gogago boima.</p>	Hwetša bidio go YouTube goba sererwa seo se hlalošago bohlokwa bja dithušo gore batho ba abelane le klase.

Mošongwana wa 4

Puku ya Moithuti letlakala la 27

Šoma ka diphere

Tlhahli ya mošongwana	Dikarabo tšeo di Šišintšwego	Methopo
<p>Baithuti ba tla bapala papadi ya go Tswalela Mahlo. Baithuti ba swanetše go latela magato ao a filwego.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tswalela modirišani wa gago mahlo, netefatša gore ga a bone selo. 2. Bea bolo ya thenese goba thupa go gongwe gore modirišani wa gago a swanetšego go e hwetša. 	<p>Baithuti ba swanetše go latela magato ao a filwego.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Baithuti ba tswalela modirišani wa bona mahlo, ba kgonthiša gore ga ba bone selo. 2. Baithuti ba ya lefelong le lengwe gomme ba bea kgwele ya bona ya thenese goba thupa. 	<p>Puku ya Moithuti; seširo sa mahlo; kgwele ya thenese; lekala/thupa.</p>
<ol style="list-style-type: none"> 3. Ema le molekane wa gago yo a tswaletšwego mahlo. 4. Botša modirišani wa gago gore a ka hwetša bjang bolo ya thenese goba thupa ka go mo fa ditaelo. 5. Ipshine! 	<ol style="list-style-type: none"> 3. Baithuti ba boela morago mothalong wa go thoma moo modirišani wa bona yo a tswaletšwego mahlo a lego gona. 4. Baithuti ba hlahla molekane wa bona go ya kgwele ya thenese ka go ba fa ditaelo. 5. Baithuti ba swanetše go ipshina! 	
<p>Boakaretši le go fapafapana</p>	<p>Boakaretši</p> <p>Baithuti ba swanetše go leka go ipshina ka maitemogelo a le go ipshina. Netefatša gore baithuti ka moka ba tšea karolo le go ipshina. Ge nako e dumela e ba le poledišano ya klase mabapi le mathata ao batho ba difofu ba lebanego le ona le seo se ka dirwago go ba thuša.</p> <p>Go fapafapana</p> <p>Gopola gore baithuti ba bangwe ba ka ba le dihlong gomme ba se be le bokgoni bja go šikinyega mmeleng go swana le barutwana ba bangwe. Thuša baithuti moo go kgonegago.</p>	

Kotara ya 1

Rubriki ya go leka mogwana: Ntle le ka semmušo leka baithuti ba šoma ka diphere.

Maiteko a go fokola	Maiteko a mangwe	Maiteko a mabotse
Baithuti ga se ba tšea karolo papading yeo gomme ba be ba sa kgone go hlahla modirišani wa bona go ya go kgwele ya thenese goba thupa.	Baithuti ba ile ba tšea karolo, ba kgonne go hlahla modirišani wa bona go ya go kgwele ya thenese goba go thuma eupša ga se ba šomiša papadi yeo ka mo go holago.	Baithuti ba tšere karolo, ba hlahla modirišani wa bona go ya go kgwele ya thenese goba thupa, ba ipshinne le go ipshina ka papadi.

Mošongwana wa 5

Puku ya Moithuti letlakala la 28

Šoma ka bowena

Tlhahli ya mošongwana	Dikarabo tšeo di Šišintšwego	Methopo
<p>Baithuti ba swanetše go araba dipotšišo tše di latelago.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ge nkabe Nomsa e be e le yo mongwe wa ka klaseng ya gago, o be o tla mo thuša bjang? 2. Naa Nomsa o swanetše go dula a nnoši nakong ya go khutša? Ke ka lebaka la eng? 3. O be o tla ikwa bjang ge o dula o nnoši ka klaseng nakong ya go khutša? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dikarabo di tla fapafapana. Dikarabo tšeo di ka bago gona di ka ba go thuša go mo kgorometša mo setulong sa digole le go ba le bogwera go yena. 2. Baithuti ba swanetše go dumelelana ka gore ga gwa loka gore a tlogelwe a nnoši nakong ya go khutša ka gobane ga go motho yo a swanetšego go tlogelwa a nnoši gomme a hlokomologwa. 3. Dikarabo di tla fapafapana. Dikarabo tšeo di ka bago gona di akaretša go ikwa o nyamile e bile o lewa ke bodutu. 	<p>Puku ya Moithuti; dipene/ diphensele; puku ya go ngwalela</p>

<p>Boakaretši le go fapafapana</p>	<p><u>Boakaretši</u></p> <p>Sepela go dikologa ka phapošing ya borutelo go kgonthiša gore baithuti ka moka ba kgatha tema, ba araba dipotšišo.</p> <p>Theeletša le go lebelela go kgonthiša gore baithuti ka moka ba kgatha tema mošongwaneng. Thuša baithuti bafe goba bafe bao ba gogago boima.</p> <p><u>Go fapafapana</u></p> <p>Gopotša baithuti gore ka moka re fapane le gore batho bao ba golofetšego ga ba fapane. Re swanetše go hlomphe le go thuša batho bao ba golofetšego.</p>	<p>Ge nako e dumela kgopela baithuti go nagana ka mehuta ya go fapana ya bogole le seo se ka dirwago go thuša batho ka bjona.</p>
------------------------------------	--	---

- **Bogolofadi** – ge o sa kgone go šomiša karolo ye nngwe ya mmele wa gago

Mošongwana wa 6

Puku ya Moithuti letlakala la 29

Šoma ka diphere

Tlhahli ya mošongwana	Dikarabo tšeo di Šišintšwego	Methopo
<p>Baithuti ba swanetše go lebelela diswantšho gomme ba ngwale ka fao Jayden a boledišanago le Kiara.</p>	<p>Karabo ye e kgonegago: ka mehla o lebane le yena ge a bolela gore a kgone go bala melomo ya gagwe, o šomiša ditšhupetšo tša diatla le polelo ya diatla.</p>	<p>Puku ya Moithuti; dipene/ diphensele; puku ya go ngwalela</p>

Kotara ya 1

<p>Boakaretši le go fapafapana</p>	<p>Boakaretši</p> <p>Sepela ka phapošing ya borutelo go kgonthiša gore baihuti ka moka ba kgatha tema le go ngwala mafoko a bona.</p> <p>Lebelela go kgonthiša gore baihuti ka moka ba kgatha tema mošomong.</p> <p>Go fapafapana</p> <p>Gopotša barutwana gore ka moka re fapane, gore re swanetše go hlompha batho bao ba fapanego le gore go na le dika le ditiro tše dintši tše di fapanego tše di lego bohlokwa go bagwera. Batho bao ba golofetšego ga ba fapane gomme ba swanetše go swarwa ka tlhomphe.</p>	<p>Ge nako e dumela kgopela baihuti go hwetša dintlha ka mo ba ka kgonago ka polelo ya diatla. Naa ba ka diriša polelo ya diatla go dumediša?</p>
------------------------------------	---	---

Mantšu
a maswa

- **Thušo ya go kwa** – selo seo o se aparago ka gare goba ka morago ga tsebe ya gago seo se go thušago go kwa
- **Polelo ya diatla** – go šomiša diatla tša gago le dikarolo tše dingwe tša mmele wa gago go bolela

Mošongwana wa 7

Puku ya Moithuti letlakala la 30

Šoma ka diphere

Tlhahli ya mošongwana	Dikarabo tše di Šišintšwego	Methopo
<p>Baihuti ba swanetše go araba dipotšišo tše di latelago.</p> <p>1. Mogale ke eng?</p> <p>2. Naa o swanetše go ba yo mogolo gore o be mogale?</p> <p>3. O ka ba mogale bjang bjale?</p>	<p>1. Karabo ye e kgonegago: motho yo re mo ratago ka semelo sa gagwe, bokgoni le sebete.</p> <p>2. Baihuti ba swanetše go dumelelana ka gore ga go nyakege gore o eme go fihlela o godile gore o be mogale.</p> <p>3. Dikarabo di tla fapafapana. Karabo ye nngwe yeo e ka bago gona e ka ba go thuša batho ba bangwe.</p>	<p>Puku ya Moithuti; dipene/ diphensele; puku ya go ngwalela</p>